

Naša Lúč

8+1966

Oktober 1966

V tej številki lahko berete:

o srečanju slovenskih rojakov z letošnjim ozdravljencem v Lurdu (na strani 20);

o veselih dogodkih v Lurdu (str. 6); v breznu na Blokah so našli nepoškodovan Marijin kip, ki so ga brezbožniki pred 18 leti vrgli vanj (na strani 14).

Po katoliškem svetu

■ **Newyorška nadškofija ima svojo televizijsko mrežo**

V kratkem bo imela newyorška nadškofija največjo televizijsko mrežo za šolski pouk v ZDA. Nadškof kardinal Spellman je namreč objavil, da je newyorška nadškofija kupila vse televizijske naprave za oddajanje barvastih slik, ki so bile v kontrolnem središču ameriške televizijske družbe na svetovni razstavi v New Yorku. Naprave bodo namestili v semenišču sv. Jožefa, kjer bo tudi ustanovljen urad za program. Te oddaje bodo razširjene na vso newyorško nadškofijo, ki ima 400 katoliških ljudskih in srednjih šol in skupno 225.538 gojencev oziroma učencev.

■ **400 let prvega katekizma**

Tridentinski cerkveni zbor je naročil, naj sestavijo knjigo, v kateri bo na kratko razložen evangeljski nauk. 20 let so to knjigo pripravljali. Sprva so mislili, da bi pripravili knjigo za otroke, a pozneje so se odločili, naj bo ta knjiga za župnike. Natisnili so jo leta 1566. Ta knjiga je bila podlaga vsem poznejšim veroučnim knjigam.

■ **Pred tridesetimi leti**

Pred 30 leti je izbruhnila v Španiji državljanska vojna, v kateri sta se spopadla svetovna nazora: krščanski in marksistični. Trajala je 3 leta. V tem času so pobili 17.000 duhovnikov. Na marksistični strani se je borilo in šolalo tudi več Slovencev, ki so španske izkušnje uporabili med zadnjo vojno pri nas za prihod na oblast.

■ **Menihi so se vrnili**

V Franciji je zelo poznana benediktinska opatija, zgrajena na kamnitem otoku ob francoski obali, imenovana »Mont St. Michel«. Letos praznuje tisoč let obstoja. Vsako leto

obišče to opatijo, v kateri že od francoske revolucije ni več menihov, veliko turistov, da si ogledajo njene znamenitosti. Letos jo je obiskalo tudi več benediktincev, ki se pa iz nje ne bodo več vrnili na suho. Znova so začeli v njej meniško življenje.

■ **Kongres »Cerkve v stiski«**

Že 16. leto je bil letos v Königsteinu kongres o položaju kristjanov pod brezbožnim komunizmom. Bilo je okrog 500 udeležencev, ki so zastopali 25 narodov, od teh 15 pod komunistično vladavino. Med temi so bili tudi zastopniki Slovencev. Osnovna misel vseh letošnjih predavanj je bilo vprašanje, ali je možen in kakšen naj bo razgovor med katoličani in komunisti.

Slovenski duhovniki in uradi

ANGLIJA: Ignacij Kunstelj, Offley Road 62, London S. W. 9. (Tel. RELiance 6655; izg. Rilajens).

AVSTRIJA: Janez Hafner, Theodor-Körnerstr. 111, 8010 Graz. — P. Jože Podgornik, Canisiusgasse 16, 1090 Wien IX. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège. (Tel. 04/238910). — Kazimir Gaberc, 19 rue Louis Empain, Marcinelle (Hainaut), (Telefon 07/367754).

FRANCIJA: Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, 75 Paris 20. (Telefon 636-80-68). — P. Vladimir Klemenčič, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15, (Telefon 250-89-93). — Stanislav Kavalarič, 17 rue Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais). — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz. — Msgr. Stanko Grims, 1 rue du Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob Vučina, 6, rue de France, 06 Nice.

ITALIJA: Slovenski dušnopastirski urad — Dr. Pavel Robič, via dei Colli 8, Roma.

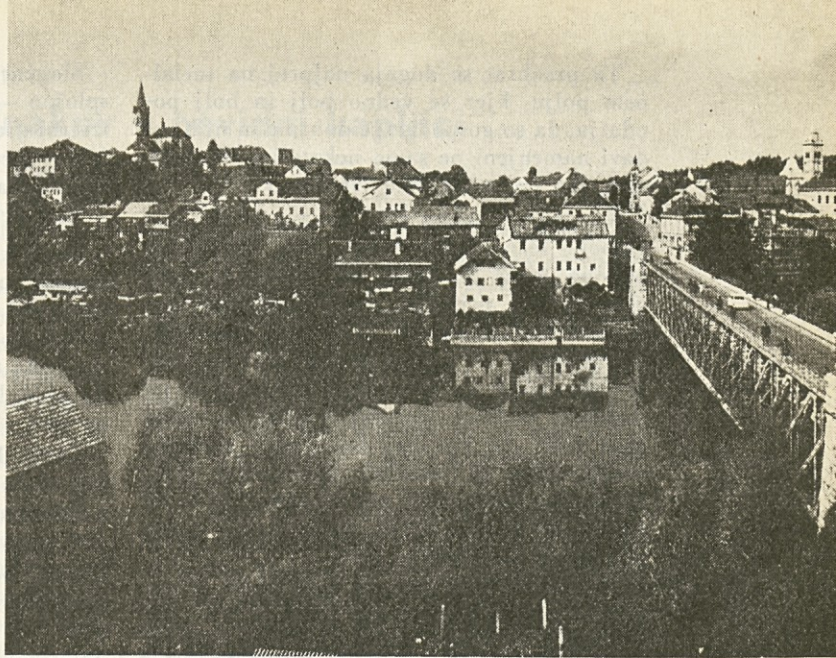
NEMČIJA: Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathildestr. 18. (Tel. 62576). — Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schönefeldstr. 36. (Telefon 291305). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, Augusta Anlage 52. (Tel. 47-9-44). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/I. (Tel. 72278). — Dr. Janez Zdešar in dr. Branko Rozman, Schubertstr. 2/I., 8 München 15. (Tel. 536453). — Franc Šeškar, Georgstr. 72, 8 München 13.

NIZOZEMSKA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA: Jože Flis, Djurgårdsvägen 32, Eskilstuna (Tel. 016/41 666).

ŠVICA: Ciril Lavrič, Borweg 76, 8055 Zürich.

Novo mesto na Dolenjskem

Bratje, v kolo se vstopimo

Bratje, v kolo se vstopimo,
roke, srca k zvezi zdaj,
in pri Slavi prisezimo
ljúbav si na vekomaj!

Ena mati nas rodila,
ena mati nas redi,
da, Slovenija, mamka mila,
vse v ljubezni nas goji.

Naj je Soča nas zibala,
dravski ali savski tok,
vendar le v Sloven'ji stala
zibka vseh je nje otrok!

Torej v kólo se vstopimo,
roke, srca k zvezi zdaj!
Glasno tu si prisezimo
ljúbav bratsko vekomaj!

Simon Gregorčič

Naša politika

Živimo v času, ko dobiva ne samo na papirju, temveč v vsakdanjem življenju posameznika kakor celotnih narodov socialna plat in socialni smoter življenja vedno večji in večji pomen, ko socialna družbena organizacija vedno globlje in globlje posega v naše lastno življenje.

Po bridkih izkušnjah in po globokih razočaranjih ter po težkem trpljenju dobe, ko je vsak mislil, da živi kot Robinson na svojem nedostopnem otoku, se v posameznikih in v družbi vzbuja zavest, da »srečen ni, kdor srečo uživa sam«. Počasi vstaja zavest, da je najvišji smoter človeškega življenja in njegove dejavnosti, da v ljubezni in z ljubeznijo delimo z drugimi srečo in trpljenje. Počasi raste spoznanje, da nam socialno življenje sicer postavlja nekatere meje, da pa vendar edino socialno življenje omogoča danes pravi in celotni razcvit človeške osebnosti.

Ta preobrat se dogaja najprej na socialnem polju, kjer se vedno bolj in bolj podarja, da so gospodarske dobrine in njih sadovi namenjeni ne samo nekaterim izvoljencem, marveč celotnemu človeštvu.

Komunizem danes sicer krvavo izrablja to globoko težnjo človeštva in daje izmaličeno podobo tega, do česar bo razvoj v svetu prej ali slej pripeljal. Proti izmaličeni podobi se moramo boriti, ker poraja nepotrebno trpljenje in zapira pot k pravemu napredku. Toda ko upravičeno odklanjamo izmaličeno podobo, moramo vendar za vsako ceno rešiti to, kar ima bodočnost: svobodo posameznika in socialno povezanost ljudi, ki temelji na človeški naravi sami, saj so že stari grški misleci dejali, da je človek »zoon politikon« — socialno bitje.

Isti razvoj opazamo na političnem polju, kjer se povsod kaže težnja, naj bi v pravi demokraciji vsi ljudje sodelovali in soodločali, čeprav je tudi na tem polju v svetu še ogromno izmaličenih podob, ki se skrivajo pod »ljudsko« demokracijo ali pod kakimi drugimi sistemi, kjer morajo vsi trobiti v isti rog.

V tem času, ko se vkljub mnogoterim izmaličenim podobam v težkih porodnih bolečinah pred našimi očmi poraja nov svet, slovenski človek ne more in ne sme stati ob strani.

Gre za našo bodočnost, gre za bodočnost našega naroda, gre za bodočnost našega izseljenstva, gre za naš doprinos k splošnemu razvoju človeške družbe.

Če kdo, potem so tisti Slovenci, ki verujejo v Boga in njegovo ljubezen, poklicani, da se posvetijo problemom, ki zadevajo nas vse: naš narod doma in v tujini, njegova kulturna in duhovna rast, njegova gospodarska okrepitev, njegova afirmacija na slovenski zemlji in v tujini, s čimer bomo tudi največ doprinesli k napredku človeštva v celoti.

Toda ne delajmo si utvar: če na eni strani ugotavljamo vedno globljo težnjo za tem, da se v praktičnem življenju posameznika in družbe prizna vloga in pomen socialne ureditve, ki mora prinesiti človeku in človeštvu več svobode in mu na široko odpreti vrata k duhovnim in materialnim dobrinam, pa moderna doba s svojim praktičnim materializmom podpihuje brezobzirni egoizem, kjer vsakdo išče le svoje koristi, tudi za ceno največjih krivic, tudi za ceno brezobzirnega zatiranja drugih.

Slovenci — kot, na žalost, Slovani na splošno — pa nosimo s sabo še svoj posebni izvorni greh: da imamo posebne težave za lojalno medsebojno sodelovanje, kjer mora vsakdo na sebe pozabljati, kjer moramo vsi skupaj delati za skupni blagor vseh.

Če je kdaj bilo potrebno, potem je danes, v naših razmerah doma in v tujini, potrebno, da se naš človek ne samo zanima, marveč da se krepko oprime dela za skupni blagor. Sicer bodo to delo vzeli v zakup ljudje, ki bodo iskali le svojo osebno korist in svojo osebno čast.

Pa še drugega koraka se ne smemo ustrašiti: stopiti k odkritemu in požrtvovalnemu sodelovanju!

V svoji zgodovini — pretekli in sedanji — imamo dovolj lepih in živih vzgledov, ki nam bodo svetili, ki nas bodo vodili na tej poti.

In v nas je dovolj moči, da bomo tudi mi sami to zmogli.

To je naša politika, ki nam je nihče ne more prepovedati, za katero smo vsi poklicani, če hočemo dati iz sebe, kar je najlepšega in najdražjega v nas: ljubezen do sočloveka, ki se v enakih ali podobnih duhovnih in materialnih težavah bori, da bi pred časom in večnostjo podal svojo pravo podobo.

Če bomo poleg dobre volje uporabljali tudi pamet, ki nam jo je Bog za to dal, potem bomo znali izpolniti svoje poslanstvo, svoje poslanstvo v našem času in v okoliščinah, v katere smo mi in naš narod po božji Previdnosti postavljeni. Potem bomo našli tudi praktična pota, kako bomo v resnici, v ljubezni in v pravici doprinesli vsak posamič in vsi skupaj svoj delež h gradnji naše skupnosti doma in v tujini.

S tem bomo pa v svetu tudi izpolnili svoje poslanstvo, ker bomo v moderno mednarodno družbo prinesli zaklade, ki nam jih je zapuala božja Previdnost.

—nč.

Despotizem je predvidoma upravičen način vladanja barbarom, pa le tedaj, če se dokaže, da je kot upravičeno sredstvo uspešno vodilo k napredku. Kjer so pa ljudje sposobni sami svobodno napredovati in pravilno razlagati svobodo, tam mora biti temelj načina vladanja svoboda. (Mill)

250.000 znakov v nevidni kapljici

Vsako živo bitje, rastlina, žival in človek začne živeti kot oplojena stanica. Pri rastlinah je to seme, pri živalih jajce ali jajčece. Celica, iz katere se razvije novo človeško bitje, je tako majhna, da jo s prostim očesom ne moremo zaznati, je namreč težka komaj eno tritisočinko grama. V začetku se to jajčece ne loči od živalskega, vsaj tako se zdi. Toda že v tej nevidni kapljici so že skrite vse lastnosti bodočega človeka. Že je določeno, ali bo to dete deček ali deklica, ali bo bolj podobno očetu, materi ali komu izmed drugih prednikov; določeno ima že barvo las in glasu, že so predvideni sestavni deli raznih prebavnih sokov, določeni vsi sestavni deli oči in ušes in vsak najmanjši del možganov: vse to je že določeno v sluzasti kapljici, ki je lažja od tritisočinke grama.

Na kak način ta kapljica vse to vsebuje?

Najlažje bi bilo, če bi ta prva stanica bila čisto majhno, a popolno človeško telesce, pa temu ni tako. Prva oplojena stanica je navadna sluzasta celica, niti najmočnejši mikroskopji ne kažejo, da bi bili v njej že zarisani bodoči organi. V prozorni kapljici se vidi samo manjša temna lisa. Skrivnost vseh bodočih lastnosti je gotovo v tej temnejši lisi.

Vsa prva celica je prekrita s kožo in temna lisa še z manjšo kožico. V nekem trenutku se temna lisa potrese in lisa razpade v male dele, imenovane »kromosome«. Število teh kromosomov je za vsako vrsto živega bitja določeno. Človek jih ima 46, krompir 48, konj 66, pes 78, itd. Kakor hitro so se pojavili kromosomi, se takoj začno deliti na dvoje in potuje polovica k nemu žarišču, polovica novih k novemu žarišču, ti se ob novih žariščih znova združijo v novo liso, ki se obda s kožico in prozorna sluzasta celica se v sredi zoži in razdeli na dva dela. Nastaneta dve stanici z istim številom kromosomov. Tako se stanice dele in organizem raste, dokler ne počne organizem oblikovati posamezne ude in dele telesa. V trenutku, ko je plod zrel, je 11-milijonkrat težji od prve stanice.

Ni dvoma, da so vse lastnosti organizma določene v kromosomih. Ali 46 kromosomov je premalo, da bi mogli zapisati vse znake in lastnosti bodočega telesa. Učenjaki so dognali, da so kromosomi sestavljeni iz dru-

gih manjših delov; imenovali so jih »geni«. Ti deli so tako majhni, da jih je v vsaki oplojeni stanici 250.000, in ob vsaki delitvi, ko organizem raste, zna vsak gen napraviti svojega dvojnika, tako se čez nekaj ur napravi točna kopija 250.000 genov. Kaj so ti geni? Verjetno velike molekule, sestavljene iz atomov raznih elementov (prvin), ki so vsak različno razporejeni. Mogli bi jih primerjati kitajskim znakom, ki ne označujejo posamezne glasove, ampak posamezne besede ali stavke.

Poizkusi so res dokazali, da je v kromosomih organska snov z velikimi molekulami in jedrna kislina (ADN). Geni bi torej bili deli teh velikih molekul te kisline. V vsakem genu je zapisana označena ena izmed lastnosti organizma, in vsak teh genov ima moč, da lahko ob delitvi celic proizvede točno kopijo istega gena.

Učenjaki so prišli do zaključka, da so geni neke vrste šifrirani znaki lastnosti bodočega organizma. Ako so pa to šifrirani znaki, predpostavljajo nekoga, ki ima popolno zavest in razum, da je te znake v celici zapisal. Znano je, da moderni elektronski možgani s trakovi zapisujejo celo vrsto podatkov, da jih pozneje cele skupine učencov leta in leta študirajo in nato morejo izraziti in uporabiti v znanstvene namene. V našem primeru imamo na eni strani celotni človeški organizem, na drugi strani pa kapljico sluzaste snovi, kjer so vse lastnosti novega organizma s šifriranimi znaki opisane in se natančno po teh znakih človek telesno razvije. Kako bi si razložili in razumeli ves ta postopek, če bi ne predstavljali, da med stvarnostjo in med zametkom, kjer so vsi znaki označeni, posreduje neko umno bitje, kot to dela zbor učenjakov pri proučevanju podatkov, ki jih posredujejo elektronski možgani?

Pojav življenja nas napolnjuje z občudovanjem, v nekaterih pa budi neke vrste odpor. Tako globoko proučevanje nastanka življenja vzbuja odpor pri tistih, ki imajo o življenju že napravljeno svojsko filozofijo. Materialisti preteklega stoletja so namreč trdili, da v novem življenju ni nobene skrivnosti, da se da vse razložiti z mehničnimi in kemičnimi zakoni. Zato je pač Bog pri vseh teh stvarih odveč. Danes sicer materialisti že priznavajo, da se življenje ne dá

razložiti s samimi mehaničnimi in kemičnimi zakoni. Hočejo pa še vedno izključiti od vseh teh pojavov Boga! To delajo na zelo domišljav način. Eden izmed njih je Jean Rostand, ki trdi, da je življenje nekaj tako čudovitega, da bi ga niti Bog, četudi bi bil, ne mogel narediti. Gotovo si ta učenjak Boga predstavlja, kot mu ga je opisala babica; medtem ko je njegovo znanje v biologiji silno napredovalo, je njegovo znanje o Bogu ostalo na stopnji otroškega pojmovanja.

Od nas nihče ne more zahtevati, da zgrabimo ob problemu življenja vero v Boga, čeprav ga kozmonavti niso našli sedečega na oblakih. Mi Boga spoznavamo kot neskončno Modrost, ki se nam kaže v vsakem atomu, v vsaki stanici in v vsem vesoljstvu.

-sk.

Nič ni pomagala

Kapucin Matej Bascio je imel izreden vpliv na ljudi. Pa pride k njemu plemenitaš, ki je živel zelo razuzdano, in pravi:

»Moli zame, da bom postal boljši človek.«
Čez nekaj tednov pride plemenitaš zopet: »Tvoja molitev ni nič pomagala!« — Kapucin se zamisli, nato pa se zagleda v vrečo moke, ki je slonela ob steni, in vpraša obiskovalca: »Ali mi boš pomagal zanesti to vrečo preko dvorišča v shrambo?« Ne da bi kaj odgovoril, plemenitaš zagrabi vrečo in jo hoče dvigniti. Kapucin pa prekriža roke na hrbtu in ga gleda. Tedaj se plemenitaš razhudi in reče: »Zakaj ne zagrabiš tudi ti? Sam ne zmorem!« Nato mu pater prijazno odgovori: »Glej, prav tako se godi tudi meni, kadar molim zate.«

Iz »Božje besede«

Dal ji je svoje hlače

Neka moja mlada prijateljica se je poročila. Ker je zelo neodvisne narave, sem pričakovala, da bo v zakonu ona hlače nosila. Pa jih ne! Poročena je zdaj že dve leti in še vedno se ravna po vsaki želji svojega moža. Radovedna, kako se je mogla tako spremeniti, sem jo vprašala o tem. Takle je bil odgovor:

»Na poročno noč mi je mož dal svoje hlače in rekel, naj jih oblečem. Nekaj časa sem se branila. Ker mi je on le prigovarjal,

sem končno hlače nataknila. Da so mi bile za polovico prevelike, se razume. To vidič me mož prav ljubeznjivo vpraša: »Dragica, kako ti pristajajo moje hlače? Prevelike so ti, kajne? Vidiš, srček, ker so moje hlače zate prevelike, nikdar ne pozabi, kdo jih bo nosil v najinem zakonskem življenju.«

A. D.

Molek in molk

Znanec je bil slabe volje, ko me je ustavil na cesti: »Ne uideš nikamor. Vse kriči: doma radio in televizija, na cesti ljudje in avtomobili. Saj ni kota, kjer bi se za trenutek oddahnil.« Svetoval sem mu, naj stopi v prvo cerkev, kjer se bo še morda slišal šum s ceste, a vendar ne bo ne radia ne televizije, še ljudje le šepetajo, ker spoštujejo sveti prostor. Čudno: ni mi niti zameril, ko sem ga vprašal, ako ima s seboj molek, čeprav mi je ostal dolžan odgovor. Tudi tega ne vem, kako sta se v cerkvi z Bogom pomenila.

Zares je sedanji čas najbolj zgovorna doba človeške zgodovine. Danes more posameznik povedati toliki množici, za katero bi bilo še nedolgo tega potrebnih več tisočev, da bi zadevo razglasili. Ne bi rekli, da se je moderni človek zaljubil v hrup. Lahko pa rečemo, da ne more živeti brez stvari, ki šumé in hrumé ter mu povedó novice in ga pone-sejo hitro in daleč. Seveda mora potem plačati davek, ki ga plačuje zaradi hitrosti in daljine: prijemlje se ga omotičnost tehnike, ki ne more živeti mirno in tiho.

Nekateri pravijo, da je moderno življenje prazno in da hoče prevpiti skrbi in izpolniti na materialen način ono, kar naj bi bilo duhovnega značaja; drugi pa vedo le odgovor, da je to »čas prinesel s seboj«.

Za življenje posameznika in napredek sveta je dejavnost potrebna, a vedeti bi morali tudi, za kaj delamo, saj je v tem vključeno ono veliko osnovno vprašanje, čemu živimo. Ako si na to ne damo odgovora, bo naša aktivnost brez haska in uspeha. Približali se bomo stroju, ki vrši svoje, ko ga druga sila požene v pogon, in dela brez misli, in je zavržen tudi brez spomina, ko se obrabi.

Svet je danes kot pregraja ob avtomobilski cesti, ki je vsakemu napoti, a vendar ne ustavi nobenega; je prostor, kjer gledamo, a ne vidimo ničesar. Še vladarji danes vladajo s kričanjem.

In vendar so se vse velike stvari spočele v tišini za zaprtimi vrati. Velike iznajdbe vseh časov so nastale ali v tišini domačega stanovanja ali v skritem laboratoriju.

Nedolgo od tega sem vprašal učenjaka, ki veliko raziskuje, kdaj najde čas, da misli in zbira svoje misli, pa mi je odgovoril, da največkrat ponoči, ko se prebudi in je povsod popolna tišina. Zjutraj si pa zapiše.

Ko je Bog hotel pripraviti apostole za veliko delo krščanstva, jih je deset dni pripravljajal za zaprtimi vratmi, da so sprejeli Svetega Duha.

Učeni trdijo, da je razlika med mišljenjem na vzhodu in zapadu v tem: Vzhodu bi bilo treba več dejavnosti, a Zapadu več molka. Vzhod veruje v usodo, ki je ni mogoče spremeniti; Zapad pa misli, da more človek vse sam napraviti. Pa recimo, da je najboljša rešitev: molk pripravlja velika dela. Kdor danes molči, bo njegov govor jutri modrejši. Celo prijateljstvo se utrdi v molku. Spočne se z besedami in govorom, ohrani pa v molku, ker jemlje iz velike posode ljubezni. Nekako tako je kot med materjo in otrokom, ki malo ali nič ne govorita, ako se imata rada, in vendar so med njima spletene srebrne niti, ki jih le smrt more raztrgati.

Že v starih časih so imeli pregovor: »Le neumni ne zna molčati.« Nekoč so bili dani dobri nasveti: »Pustite svet boljši, kot ste ga našli.« In vendar svet ne bo boljši, ako tudi male in vsakdanje zadeve ne bodo boljše. Za velike zadeve že skrbe oni, ki hočejo svet voditi, nam pa ostanejo one, za katere mi sami vemo in so nam potrebne kot vsakdanja hrana.

Danes ljudje beže iz hruma in šuma, si spet žele miru narave in tišine. Zato se umikajo za konec tedna iz mesta v samoto prirodnih lepot v gorah in ob vodah. Tisoči si postavijo platneno kočjo, čeprav bi mogli stopiti v prvi hotel ter si tam privoščiti počitnice. Tako leži globoko v človeku težnja po narodi. Še globlja pa je želja, da bi v samoti duhovno obogateli.

Ljudje, ki med tednom nimajo niti trenutka zase, stopijo za nekaj dni v samotni dom ali samostan, kjer se posveté vsaj za dan ali dva molitvi, premišljevanju, da spet utrdijo niti, ki jih vežejo z nadnaravnim.

Stari Rimljani so imeli pri vratih posodo z vodo, kjer so si umili po končanem delu roke ter s tem pokazali, da so svoj posel opravili in ga izmili tudi iz svojega življenja. Na zapadu najdete ljudi, ki le redko

govore o svojem delu, kot da bi življenje spremenili, ko zapuste tovarno ali rudnik, pisarno ali trgovino. Mnoge družine odpovedo televizorje, ko prestopijo dijaki v srednje šole, saj bi jih šum in hrup le motil pri delu in domačih nalogah.

Še Bog govori v tih večerni sapici, ne v viharju. Znanstvenik ne more narode prisiliti s svojimi zakoni v nova odkritja. Narava sama mu pove, kako in kaj. Človek ne more svoje volje oktroirati Bogu. Marija je sprejela oznanjenje v nazaretski tišini in ves njen odgovor je bil: »Glej, dekla sem Gospodova.«

Star pregovor, ki smo ga v šolah predstavljali, je bil: »Če bi bil molčal, bi ostal morder.« Veliki samotarci, ki so leta preživeli zase, so tisočim pomagali, saj je iz njih žarel Kristus in njegov nauk. Kar je zares važnega, je v nas samih, ne izven nas. Hitrost, s katero izvemo novosti, ki jih jutri pozabimo, ostane le na površju. O veliki nesreči govorimo le malo časa, saj nas je prehitela druga novica, ki zakrije prvo. Postanemo barometri, ki le registrirajo zunanje spremembe.

Z molekom in v molku se rodi duhovni svet, ki ima trajen pomen.

—nk

Za službo Bogu in dušam

Vsako leto se pomlaja število onih, ki so izbrali službo Bogu in dušam. Med Slovenci v Jugoslaviji je bilo na praznik sv. Petra in Pavla (29. 6.) posvečenih 27 duhovnikov in redovnikov v Ljubljani, Mariboru in Logu pri Vipavi. Obred je zelo lep in ljudje, ki si morejo vzeti čas, grede radi tedaj v cerkev k obredom. »Polaganje škofovih rok na glavo novomašnika« je zunanje znamenje nevidne milosti, dejanje pa spremljajo besede molitve: »Glej na tega služabnika in podéli mu duha duhovniške milosti in svéta, da bo pomagal tvojemu ljudstvu in ga vladal s čistim srcem, kakor si se ozrl na izvoljeno ljudstvo in si ukazal Mojzesu, naj si izbere starešine, ki si jih napolnil s svojim duhom, in ga podaril svojemu služabniku.« — Od 27 novomašnikov jih je 21 iz kmečkih družin, 4 iz delavskih in 2 iz uradniških. Da so iz družin s številnimi otroki, kaže številka: povprečno ima vsaka teh družin šest ali sedem otrok.

Veseli dogodki – v Lurdu

Tudi to je vesel dogodek, zlasti za tiste, ki so tako srečni, da morejo iti na to največjo božjo pot na svetu. Midva z ženo sva vedela, da pridejo naši iz Merlebacha in Pariza, toda kje jih najti? V Lurdu se prerivajo meseca avgusta množice 30 do 50 tisoč ljudi. Ko stojiva pred Masabielsko votlino, zagledava nekoga, ki stoji na klopi ter maha s slovensko zastavico. Ostreje sva zapičila oči v mahajočega in dognala, da je to naš ljubi gospod Stanko. Začela sva se prerivati skozi množico stoječih in klečečih, dokler nisva prišla do njega. Tam ja že bilo okrog 15 rojakov. To niti polovica ni bila, zato je monsignor mahal in mahal in vabil tako proseče, kakor bi hotel samo Mater božjo priklicati, naj stopi iz votline ter pride k nam. Res sem videl, ko sem stopil na klop poleg njega, da se je v množici marsikdo odločil in začel rezati žive valove, dokler ni prišel k nam. Tam daleč na drugi strani množice smo zagledali duhovnika in za njim devet ljudi iz Pariza. Končno so se prerili do nas. Bil je to g. Flis. Ko smo se prečeli, smo videli, da nas je preveč. Prišli so k nam nekateri Holandci, ki se menda tudi razumejo na naše narodne barve. Žalostni so ugotovili, da niso našli svojih. Kar pri nas bodite, po procesiji boste pa že našli svoje znance, jih je gospod Stanko potolažil v nemškem jeziku.

Približal se je čas popoldanske procesije. Reditelji so rekli: »Moški posebej, ženske posebej!« In tedaj se je naš dobi gospod Stanko uprl: »Kaj, kako, še kaj! Komaj sem svoje ovčice sklical in zbral, zdaj bi nas pa že zopet radi razkropili.« Jaz sem zamrmral, da kar je Bog združil, naj človek ne razdruži, saj smo vendar poročeni. Reditelj je odšel, mi smo pa šli z združenimi močmi za procesijo. Slovensko smo molili in slovensko peli. Mala četa, toda hrabra, smo se potem hvalili, saj dobra roba se vedno sama hvali.

Drugi dan smo imeli slovensko sv. mašo pri votlini. Slovensko smo peli in slovensko molili. Izpraševali so nas potem, če smo Belgijci ali Angleži. Kdo bi jim zameril, če ne poznajo Slovencev. Belgijce in Angleže bi pa že morali poznati in nas ne zamenjavati z njimi. Naj bo že kakor hoče, glavno je, da nas je Marija razumela. Ves čas, ko smo bili v Lurdu, smo imeli na razpolago kapelico v spodnji cerkvi. Razumljivo je, da smo opravičili tudi križev pot in se udeleževali večno

lepih večernih procesij z lučkami. Ker si je Mati božja izbrala tako lepo okolico za kraj svojega prikazovanja Bernardki, smo si te lepe pirenejske gore tudi mi ogledali. Bili smo celo v »gavarnijskem cirkusu«, kjer je večni sneg in kjer smo jahali na oslih. Boste morda videli prihodnjic pisca teh vrstic, kako ponosno sedi na hrbtu svojega »brata«. Kaj se smejete? Ali ni sv. Frančišek rekel, da so vse živali naši bratje in sestre? Ali ni izmed vseh živali med vojsko samo osel imel vedno dovolj živilskih izkaznic, ker je v vseh pisarnah našel svoje brate...?

Vrnili smo se zopet v Lurd, kjer je tako lepo, kjer sta vesela duša in telo, škoda, da so dnevi našega skupnega bivanja tako hitro potekli. Z ženo sva spremila rojake na postajo in se žalostna poslovila od njih.

J. J.

Pet zapovedi za staro mamico

- Ne dovoli svojim vnukom tistega, kar si svojim otrokom prepovedala.
- Ne dajaj s svojim molkom privoljenje tistemu, kar bi otrokovi starši nikoli ne dovolili.
- Nikoli ne reci svojim vnukom: Tvoj oče, oziroma tvoja mati sta imela prav iste napake, sta bila prav tako nepokorna.
- Nikoli ne dajaj dovoljenj pod pogoji, da otrokovi starši za to ne smejo vedeti.
- Ne dovoli s svojo brezmejno popustljivostjo, da bi tvoji vnuki zaradi nje izgubili spoštovanje do tebe in s tem tudi do starosti.

Ali veste . . .

...da je l. 1224 potoval nemški pesnik Urh Lichtensteinski, preoblečen kot Venera iz Italije na Koroško. V Vratih, na prehodu iz Kanalske v Ziljsko dolino, ga je pričakal koroški vojvoda Bernard Španhajmski s celo družbo slovenskih vitezov.

Urh Lichtensteinski je v svoji pesnitvi pozneje sam povedal, da ga je vojvoda Bernard pozdravil po slovensko: »Buge waz primi, gralva Venus!« V sedanji slovenščini bi to zvenelo: »Bog vas sprejmi, kraljeva Venera!« To pomeni, da je bil takrat slovenski jezik uradni jezik koroških vojvod.

France Pobjšaj

Moji spomini

(8. nadaljevanje)

Na levo je rudniška pisarna. Zgoraj na skali je bil svojčas moderni kino Ivana Logarja. Tako sem vam opisal Hrastnik, pa mislim, da ne boste zamerili. Prebivalci te doline so pošteni, kulturni in dobri ljudje, čeravno so bolj v skritem kraju. Tam sem živel tri leta. Imel sem invalidnino 38 dinarjev, na 50 % delanezmožnosti. Liter vina je stal osem dinarjev. Torej je to bilo za pet litrov vina na mesec za tolažbo. Plače sem imel na pošti 180 dinarjev. Mesečno sem potreboval za hrano po 400 dinarjev (brez obleke in čevljev), če sem se hotel pošteno preživeti. Videl sem, da tako ne more iti dalje, a ni bilo izgleda, da bi se kaj izboljšalo. Kriza je bila čedalje večja in draginja je pritiskala. Poštarica, stara devica, avstrijskega duha, se je obregovala nad menoj, ker se nisem klanjal pred njo kot pred granatami na fronti in ji poljuboval roko. »Küßt die Hand!« Ko je pa neki dan dobila vizitko, da se je njen nekdanji ljubček poročil z drugo (imel jo je dalj časa za norca), pa ni bilo mogoče več vzdržati. Sitnarila je preveč in odpovedal sem službo, ker nisem mogel biti zadosti potrpežljiv. To sem pozneje sicer že dostikrat obžaloval. Toda bilo je prepozno.

Odpeljal sem se v Ljubljano na poštno direkcijo in prosil, da me premestijo. Ker pa me je poštarica očrnila, so mi rekli, da je to nemogoče. Odšel sem — brez službe.

Nato sem postavil v Hrastniku barako s pomočjo svojih domačih in začel s trgovino. Ker sem pa dajal na upanje in ljudje niso plačevali, ker niso mogli, sem moral s prodajo nehati. Nisem imel zadosti denarja, da bi vzdržal. Razmišljal sem, kaj bi napravil. Obstanka za me ni bilo več tam. Sram me je bilo, ker sem popolnoma propadel.

Na pot čez mejo v Francijo

Rešilo me je pismo svaka iz Francije. Vabil me je, da naj pridem tja. V Franciji se menda dobro živi in delo človek lahko brž dobi. Prodal sem, kar sem mogel, seveda na pol zastonj, nekaj tudi na upanje, za kar pa nisem nikoli nič dobil. Spravil sem končno le toliko skupaj, da je bilo za dokumente in za potovanje za družino petih oseb. Nato sem jo odrinil v Francijo. Bilo je to prvega aprila leta 1924. Pripeljal sem se v rudarski kraj Merlebach, v pokrajini Moselle, ob nemški meji. S pomočjo svojih znanih sem se zaposlil na rudniku, čeprav ni šlo kar gladko zaradi moje invalidnosti. Imeti zdrave oči je le važna in potrebna reč pri delu.

Mesto Merlebach se drži drugega rudarskega kraja, ki mu pravijo Freyming. Leta 1935 je imelo to skupno mesto 16.000 prebivalcev, zdaj pa še več. Dežela, v kateri leži, je zgodovinsko znamenita in se imenuje Lotaringija. Mesto leži na robu te dežele in že blizu Posarja, pokrajine, za katero so se še nedavno prepirali Francozi in Nemci. Pred prvo svetovno vojno je bila ta dežela 40 let nemška in veliko prebivalcev govori nemško. Potem je bila v Franciji. Med zadnjo vojno so jo spet priključili nemški državi, dokler ni prišla osvoboditev Francije, ko je ta dežela postala spet del Francije.

Ljudje so dobri in se pozna, da imajo nekaj nemške kulture in narodnih običajev. Pokrajina je zelo lepa, ima male hribočke, posajene z gozdovi. Po dolinah je vse polno lepih zidanih belih hiš z več nadstropji, z lepimi travniki in njivami. Narod se bavi s poljedelstvom, živinorejo in zadnja leta vedno bolj živi tudi od industrije, zlasti rudnikov. Zemlja je peščena, rjavi pesek, pri nas bi ji rekli »svišnjata«. Kamenje težko dobiš. Podnebje je vetrovno. Vsako leto je kakih štirinajst dni res toplih, drugače pa je podnebje večina vetrovno. Pozimi je hladno, a večinoma skoraj brez snega. Ta pade največ dva prsta na debelo. Kraj je prijeten, brez grmenja in toče.

V primeru z razmerami drugod so bile v Merlebachu pred vojno dobre razmere. Delavci so stanovali v ogromnih kolonijah, delavskih hišah, ki so bile moderno zidane. Vsaka družina je imela vodo v kuhinji in električno razsvetljavo po vseh sobah, lep vrt za zelenjavo in hlev za prašiče in perutnino ter lepe kleti. Vsak rudar je dobil na leto po devet vozičkov premoga zelo poceni in so mu ga pripeljali domov z avtom. Dru-

žine brez otrok so dobile po dve sobi, z otroci pa po tri ali štiri, vse po potrebi. Stanovanja je bilo poceni; za tri sobe z vodo in električno razsvetlavo si plačal na mesec po trideset frankov.

Rudniki imajo ogromne jaške, globoke do šeststo metrov, kjer je l. 1935 delalo dvanajsttisoč delavcev. Premog je kamenit. Delo je težko in nevarno; razni stroji ropotajo, da človeka skoraj ne slišiš. Luči so težke, električne. Dva delavca sta pred to vojno nakopala v sedmih urah dela po petdeset jamskih vozičkov premoga z modernimi stroji. Ko sem prišel v rudnik, sem videl, da so jamski vozički še enkrat tolikšni kot pri nas. Držijo ravno eno tono premoga, to je tisoč kilogramov. Po glavnih progah pod zemljo vozijo stroji, napolnjeni s stisnjanim zrakom, po petdeset vozičkov premoga tako hitro kot pri nas vlak na železnici. Podzemske jamske proge so vse betonirane, z električno razsvetlavo, z dvema ali tremi tiri vstric, da se vlaki lažje križajo in odvažajo premog po uro daleč do jaška. Pri vsakem jašku je kopalnišče, kjer se rudarji skopljajo v topli vodi, ko pridejo iz jame. Kopalnišče je veliko za tri tisoč ljudi. Vsak delavec ima svojo omaro v kopalnici in v njej visi njegova obleka, če je na delu prazna, če je delavec doma pa delavna. Na obleko pazi paznik kopalnišča. Vsak delavec ima svojo številko, brez katere ne more priti v kopalnišče ali v rudnik. Rudarji se vozijo v jamo po jaških v dvigalih po osemdeset mož naenkrat. Znan je jašek Remov, kjer je bila leta 1925 velika nesreča. Utrgala se je vrv in osemdeset rudarjev je padlo trisopetdeset metrov globoko in so izgubili življenje. V tem jašku sem delal tudi jaz in bil ponesrečen. Preračunali so, da je bil pred vojno tu vsak tretji delavec enkrat v letu ranjen. Jame niso vroče, pač pa nevarne, ko človek od ropotanja strojev nič ne sliši. Kdor je že delal v jami, bo razumel.

Vode ljudje tod ne pijejo, ker je slaba; pač pa kavo, pivo in vino. V jamo vzame vsak delavec s seboj liter kave, brez sladkorja za žejo. Veliko ljudi je pohabljenih in bolnih od pretežkega dela. V Merlebachu so delavci najrazličnejših narodnosti; polovico je tujcev. Je pravo babilonsko mesto, pa se med seboj dobro razumejo.

Leta 1935 je bilo v našem kraju okoli 800 Jugoslovanov. Lahko rečemo, da so imeli ugled in so veljali za marljive, poštene, bogaboječe in miroljubne ljudi. Počasi tudi

domačini začenjajo delati razliko med Slovenci, Hrvati in Srbi.

Čeprav so bili nekateri takrat že mnogo let v Franciji, so še vedno govorili v družini slovensko in tako je prav. Leta 1935, torej pred drugo svetovno vojno, smo imeli štiri rudarska društva. Imenovala so se: »Edinost«, »Društvo sv. Barbare«, »Savez« in pevsko društvo »Triglav«. Prva tri društva so bila podporna društva, zadnje pa samo kulturno in ni organiziralo podpor. Podporna društva so podpirala člane denarno v primeru bolezni in nesreče, v smrtnem primeru pa so jim oskrbele dostojen pogreb. Vsakega člana društva so pokopali z zastavo in godbo, pevci pa so mu zapeli ob grobu žalostinko v slovo. Povojne razmere so seveda marsikaj spremenile, toda solidarnosti je med nami še veliko.

Slovenci imamo kot druge narodnosti že leto za letom domačo sveto mašo. Vrsta let je bila ta služba božja v stari cerkvi, ki so jo po vojni podrli. Že leta in leta deluje med nami monsieur Stanko Grims, nam pridiga v slovenskem jeziku, tolaži bolnike ter skrbi za umrle, da so slovesno pokopani v tuji zemlji. Marsikateri naš rojak že leži na pokopališču v Merlebachu, Freyminu, Hochwaldu in drugod. Bodi jim tuja zemlja lahka!

V Franciji sem se uživel v nove razmere in začel novo življenje. Nakupil sem si pohištvo ter druge potrebščine, ker sem dobil lepo stanovanje. Bil sem hvaležen, da sem v tuji državi dobil delo in kruh. Naučil sem se dobro nemško in malo francosko in vse kaže, da bom tu ostal za vedno in počival v tuji zemlji. Osemnajst in pol leta je preteklo, od kar sem izgubil oko, da so te vrstice prišle na papir; in še trideset let je minulo, da so bile natisnjene. Nikoli nisem mislil, da bom tako dolgo živel. A človek veliko vzdrži. Res trnjeva je pot človeškega življenja. Koliko mora prestatiti in obhoditi sveta! Res kruta je usoda našega življenja.

Še nekaj spominov za zaključek

Bilo je na starega leta dan, na Silvestrovo leta 1926. Odšel sem zjutraj na delo vesel, kajti prijatelji smo se zgovorili, da bomo zvečer obhajali skupaj staro in novo leto. Ko smo končali z delom, smo šli domov proti jašku, pod zemljo seveda, kjer vozijo veliki stroji po petdeset jamskih vozičkov naenkrat. Prišla sta dva stroja, eden nasproti drugemu. Odskočil sem, ker je bilo malo prostora, a bilo je že prepozno. Stroj me je za-

Slovensko izobraževalno društvo naših rojakov v okolici Merlebacha in Freyvinga v Franciji je proslavilo pred zadnjo vojno Narodni dan. To je bila manifestacija bratstva Slovencev na tujem in izraz ljubezni do svojega naroda, do vere svojih staršev in vsega plemenitega. Na sliki je tudi msgr. Grims, ki je že tedaj deloval v pokrajini Moselle.

grabil in vrgel po tleh. Nisem izgubil zavesti. Za trenutek sem se uprl z levo nogo v stroj, kateri me je rinil pred seboj po tiru. A naenkrat mi je zlomilo nogo in izgubil sem moč. Prevrglo me je in nalomilo križ, me odrinilo v stran, kjer je bilo prostora kakih dvajset centimetrov, ter me stiskalo, da so pokale vse kosti po meni. Par vozičkov se je prebrnilo, stroj pa je šel mimo in mi natrl prsi. Vlak se je ustavil. Prijatelji so me potegnili ven na pol mrtvega. Vse to se je zgodilo v dveh minutah.

Naložili so me na nosilnico in odnesli k jašku, odkoder sem se peljal ven na dan, v bolnišnico. Dva meseca sem potem ležal tam nepremično in se nisem mogel ganiti. Nogo so mi dali v mavec, a se ni hotela ozdraviti, ker sem imel nalomljen križ. Tako sem ležal v bolnišnici potem dve leti in dva meseca. Zdravniki so me končno z raznovrstnimi instrumenti in aparati pozdravili. Po dveh letih sem zapustil bolnišnico, se opiral na palico in odšel domov na stanovanje, kjer me je težko čakala družina, da bi kaj pokomandiral. Vse to se je zgodilo zato, ker nisem dobro videl. Iz enega nesrečnega položaja sem padel v večjo nesrečo. Veliko bolečin sem prestal, a hvala Bogu, pozdravil sem se, da sem zopet hodil — seveda s palico.

Na rudniku so mi po tej nesreči dali lahko službo. Postavili so me za čuvaja v kopališču. Tako sem spet hodil na delo do prvega oktobra 1936, ko so me pripoznali za invalida 60 odstotkov za vedno in sem dobival

pred vojno na mesec po dvestošestdeset frankov rente.

Tudi Francijo je zajela kriza po letu 1930. Nastala je velika brezposelnost. Domačini so zahtevali, da podjetja odpustijo tujce in vzamejo v delo domačine. Začelo se je odpuščanje tujcev in kar trumoma so jih pošiljali v domovino. Med njimi so bili tudi naši Jugoslovani v stotinah, posebno taki, ki so bili bolni, oslabei in ostareli, invalidi in vdove, ki so izgubile može. Nihče se ni potegnil zanje. Ostali so siromaki, bolni brez pokojnine. Delali so po več let v Franciji, izgubili so leta in zdravje, izgubili več milijonov pošteno zaslužnega in plačanega denarja v Franciji. Tedaj so odpustili tudi mnogo invalidov, posebno take, ki so bili več kot petdeset odstotni. Med temi sem bil odpuščen tudi jaz in ostal sem brez dela in jela. Rad bi se povrnil v ljubi domači kraj, v lepo Slovenijo, pa mi ni bilo mogoče. Jugoslavija tedaj še ni podpisala socialne konvencije s Francijo. Primoran sem bil ostati tukaj, čeprav bi v Jugoslaviji lažje živel s svojo rento. Veliko nas je bilo takih.

Zdrav človek ne more verjeti, kako težko je iskati kruha po svetu invalidu brez očesa. Zdi se mu, da ga ljudje zaničujejo in mu pravijo »kripel«. Očitek človeka v srcu bolj boli kot rana. Zato, dragi bralci, imejte usmiljenje z invalidi, ne zasmehujte jih, ko so tako nesrečni! Pomagajte jim v nesreči, tolažite jih v boleznih in imeli boste srečo v življenju. Kajti človek ne ve, kje in kdaj ga

zadene nesreča. Ne zbadajte jih, češ da so invalidi; saj niso sami krivi, kriva je njih usoda. Borili so se in delali za domovino, pa so tako zaničevani.

*

Kmalu bo že 50 let, odkar sem izgubil oko. To je bilo takrat, ko so države kar tekmovala z vojnimi napovedmi in se je bil boj za življenje nešteti ljudi. Po vojni so ugotavljali, kje je padlo največ ljudi. Pravijo, da je slovenskih fantov grob na Doberdolu. Bosanski grob je na hribu Kalvarija pri Gorici, srbski pri Solunu, avstroogrski pri Piavi, ruski v Bukovini in Karpatih, nemški in francoski pri Verdunu, italijanski ob reki Tagliamento. A vse to ni zmodrilo ljudi. Prišla je druga, še hujša vojna in dosegla višek v bojih med Nemci in Rusi pri Stalingradu ali kakor sedaj pravijo Volgograd. Slišali smo pa tudi, koliko je še drugih grobov, iz časov po drugi svetovni vojni, tudi po naši domovini Sloveniji.

Ob obletnici svoje največje nesreče mislim na pekel, ki sem ga v vojni doživel. S solzami v očeh pravim vsem: Nikdar več vojne! Bolje je nikdar jo doživeti, kakor potem obujati take spomine, kot jih obujam jaz.

(Konec)

IZREKI

Ne sili v viharno noč s svečo, če si že našel srečo!

*

Tudi slavček včasih začivka!

*

Prva ljubezen je večno mlada!

*

Tudi v človekovih napakah izslediš vrline!

*

Tujina človeka vabi, domovina ga privlačuje!

*

Kričač kriči, tudi če je židane volje!

*

Molk je mejnik med nadutostjo in mo-drostjo!

don kamilo in pepon ⁸

Povratek v ovčnjak

Duhovnik, ki so ga poslali, da bi vodil župnijo med don Kamilovim političnim zdravljenjem, je bil mlad in rahločuten človek, ki je popolnoma obvladal svoj poklic in je prijazno govoril v lepih, sladkih in pravih besedah, ki se je o njih zdelo, da so bile pred kratkim obrane v slovarkem vinogradu. Čeprav je vedel, da gre le za začasno službo, je vendar prinesel v cerkev tiste male spremembe, ki so nujne, da človek lahko prenaša življenje v tuji hiši.

Ni mi do primer: toda je že tako, kakor kadar gre kdo spat v hotel in, čeprav ve, da bo ostal le eno noč, ne more drugače, da premakne na desno vsaj mizico, ki je bila prej na levi, stol pa spet z leve na desno. Vsakdo izmed nas ima namreč čisto svojo sodbo o estetiki in ravnotežju teles in barv in tako je človeku vselej hudo, da se ni potrudil in vzpostavil tistega ravnotežja, ki se mu zdi pravo, če je že mogel.

Tako se je zgodilo, da so prvo nedeljo, ko je mladi duhovnik maševal, ljudje zapazili dve pomembni novosti: velika voščena sveča, okrašena s cvetjem, ki je stala prej na levi strani oltarja na drugi stopnici, je bila zdaj premaknjena na desno, pred majhno podobo, ki je predstavljala neznano svetnico; te podobe prej ni bilo.

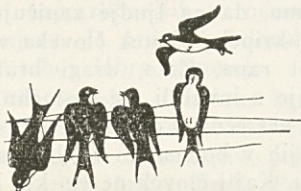
Iz radovednosti, da bi videli novega župnika, so se zbrali v cerkvi vsi prebivavci, in Pepon in drugi rdeči veljaki so stali v prvi vrsti.

»Si videl?« se je zarežal Brusco in pokazal Peponu premaknjeni svečnik. »Nekaj novega!«

»Mhm,« je zabrundal Pepon, ki je bil silno živčen. Tako živčen je ostal vse dotlej, da je odšel mladi duhovnik na prižnico pridigat.

Tedaj se Pepon ni mogel več premagati, in preden je duhovnik začel govoriti, se je odtrgal Pepon od skupine, stopil odločno proti desni strani oltarja, pograbil veliki svečnik, ga prenesel na levo in ga postavil na prejšnje mesto na drugo stopnico pri ograji.

Potem se je vrnil v sredo prve vrste, se široko razkoračil, si prekrizal roke in ponosno gledal duhovniku v oči.

»Dobro,« je mrmrala vsa množica vernikov, tudi reakcionarji.

Mladi duhovnik, ki je z odprtimi usti sledil Peponovemu početju, je prebledel in nekako izjecljal svojo pridigo in se potem vrnil k oltarju, kjer je dokončal mašo.

Ko je prišel iz cerkve, sta ga čakala Pepon in ves glavni stan. Prostor pred cerkvijo so napolnili nemi, razdraženi ljudje.

»Povejte no vi, don... don... ne vem kaj,« ga je ogovoril Pepon, tako da so besede padale zviška, »kdo naj bi bil tisti novi obraz, ki ste ga obesili na steber desno od oltarja!«

»To je sveta Rita iz Cascie,« je zajecjal duhovnik.

»V tem kraju nima nič opraviti sveta Rita iz Cascie ali kakšno podobno blago,« je pribil Pepon. »Tu je dobro vse tako, kakor je bilo prej.«

Mladi duhovnik je razširil roke. »Mislim, da imam pravico...«, je začel ugovarjati, toda Pepon ga ni pustil nadaljevati.

»A, vi to tako jemljete? No, pa se pogovorimo jasno; tu nima nič opraviti tudi duhovnik, kakršen ste vi.«

»Ne vem, kaj sem vam naredil...«

»Vam bom jaz povedal, kaj ste naredili,« je vzkliknil Pepon. »Prestopili ste meje zakonitosti. Skušali ste preobrniti red, ki ga je vzpostavil dejanski upravitelj te župnije, izražajoč voljo ljudstva.«

»Dobro,« je pritrjevala množica, tudi reakcionarji.

Duhovnik se je skušal nasmehniti.

»Če ni drugega, bomo spet postavili vse tako, kakor je bilo prej, pa bo stvar v redu. Ali vam je prav?«

»Ne!« je odgovoril Pepon, si pomaknil klubok nazaj in si uprl ogromne pesti v boke.

»In zakaj, če dovolite?«

Pepon je bil na koncu z vso svojo zalogo diplomacije.

»Prav,« je rekel, »če hočete res vedeti, stvar ni v redu zato, ker če primažem zaušnico vam, boste zleteli petnajst metrov daleč, če pa jo primažem dejanskemu župniku, se ne bo niti za centimeter premaknil.«

Peponu se ni zdelo potrebno pojasniti, da bi mu don Kamilo pošteno vrnil osem zaušnic, ko bi mu on primazal eno. To je preskočil, pomen njegovih besed pa je bil jasen vsem, le mlademu duhovniku ne, ki ga je prestrašeno gledal.

»Oprostite,« je zamrmral, »zakaj me hočete tepsti?«

Pepon je izgubil potrpljenje.

»Pa kdo vas hoče tepsti? Ali bi radi tudi vi začeli obrekovati levičarske stranke? Jaz sem vam samo povedal primero, da bi vam pojasnil svoje stališče. Kam pa pridemo, če bi se spozabil in se lotil z zaušnicami takegale koščka duhovnika, kakršen ste vi.«

Ko je mladi duhovnik slišal, da ga je župan označil s »koščkom duhovnika«, se je vzravnaval z vsem ponosom svojih stošestdesetih centimetrov, da so se mu napele žile na vratu.

»Košček ali ne košček,« je zavpil vanj, »semkaj me je poslala cerkvena oblast in tukaj bom ostal, dokler bo to hotela cerkvena oblast. Tu notri ne ukazujete vi! In sveta Rita bo ostala, kjer je, kar pa se tiče svečnika, poglejte, kaj bom naredil!«

Stopil je v cerkev in odločno prijel svečnik, ki je bil težji od njega, in po zelo hudem naporu mu je uspelo, da ga je spet postavil na levo stran pred novo podobo.

»Glejte!« je ponosno rekel.

»Dobro,« je odgovoril Pepon, ki je pri glavnih cerkvenih vratih gledal ta prizor.

Pepon se je obrnil k množici, ki se je pre-ovala na prostoru pred cerkvijo in molče jezno čakala, in zavpil:

»Ljudstvo bo povedalo svojo besedo. Vsi na občino, da napravimo protestno demonstracijo!«

»Tako je,« je zakričalo ljudstvo.

Pepon se je prerinil skozi množico in ji stopil na čelo in množica se je postavila v vrsto in mu sledila, vpila in mahala s palicami.

Ko je sprevod prišel pred občinsko hišo, se je rjovenje še pojačilo. Rjovel je tudi Pepon in dvignil pest proti balkonu sejne dvorane.

»Pepon,« mu je zavpil na uho Brusco, »da bi te strela božja! Nehaj že kričati! Ali si pozabil, da si župan?«

»Ti strela!« je vzkliknil Pepon. »Kadar me ti lopovi zmešajo, ne vem nič več.«

Stekel je po stopnicah in se prikazal na balkonu, množica ga je pozdravila s ploskanjem, tudi reakcionarji.

»Tovariši, državljani!« je kričal Pepon. »Ne bomo prenašali takega nasilja, ki žali dostojanstvo svobodnih ljudi. Ostali bomo pri redu in zakonitosti, dokler bo mogoče, toda pripravljeni smo iti do kraja, če je treba, s topovi. Predlagam, da gre komisija pod mojim vodstvom do cerkvene oblasti in demokratično razloži želje ljudstva.«

»Dobro,« se je drla množica. »Živel župan Pepon!»

Ko je Pepon prišel s komisijo k škofu, je z veliko muko začel govoriti. Vendar se mu je kmalu razvezal jezik.

»Prevzvišeni,« je rekel. »Človek, ki ste nam ga poslali, je duhovnik, ki ni vreden izročil glavnega kraja naše občine.«

Škof je dvignil glavo, da bi videl Pepona do vrha.

»Povejte no, kaj je storil?«

Pepon je razširil roke.

»Za božjo voljo! Storil, storil ni nič hudega... Ne, storil ni nič. Neprijetno je, da... Skratka... Prevzvišeni, polovica... hočem reči... takle mlad duhovnik je primeren za molilnico... Kadar je slovesno oblečen, se mi zdi, oprostite, kakor obešalnik s tremi površniki in plaščem.«

Stari škof je resno zmajeval z glavo.

»Ampak ali vi merite vrednost duhovnikov z metrom in tehtnico?« je zelo prijazno vprašal.

»Ne, prečastiti,« je odgovoril Pepon, »Saj nismo divjaki. Skratka, dejstvo je, da tudi oko hoče imeti svoj del in v teh verskih zadevah je tako kakor pri zdravniku, kjer veliko pomeni osebna simpatija zaradi telesne privlačnosti ali moralnega zaupanja.«

Stari škof je vzdihnil.

»Razumem, razumem, popolnoma se zavedam. Toda, dragi sinovi, imeli ste duhovnika, ki je bil podoben stolpu, pa ste bili prav vi tisti, ki ste prišli prosit, naj vam ga umaknem izpod nog.«

Pepon se je namrščil.

»Prevzvišeni,« je slovesno razložil, »šlo je za vojno stanje, za čisto poseben primer, kakor se reče. Zakaj kot človek je bil nekako grešno združenje in nas je za lase vlekel v prepad s svojim diktatorskim in izzi-valnim početjem.«

»Vem, vem,« je rekel škof. »To ste mi že zadnjič povedali in jaz sem ga, kot vidite, poslal proč. Kajti zavedal sem se, da gre za nepoštenega človeka.«

»Trenutek! Oprostite!« se je vmešal Brusco. »Nikoli nismo dejali, da je nepošten.«

»Če don Kamilo ni nepošten,« je nadaljeval škof, »je pa nevreden duhovnik, kar...«

»Oprostite,« ga je prekinil Pepon, »nikoli nismo rekli, da kot duhovnik ne opravlja svoje dolžnosti. Govorili smo o njegovih napakah in prestopkih po človeški strani.«

»Tako je,« je zaključil stari škof. »In ker sta žal človek in duhovnik ena in ista oseba

in ker don Kamilo kot človek pomeni nevarnost za bližnjega, prav zdaj razmišljamo o njegovi dokončni premestitvi. Pustili ga bomo tam sredi koz v Puntarossi. Seveda, zaenkrat ni še odločeno, ali bomo dovolili, da bo še smel maševati, ali pa mu bomo tudi to prepovedali. Bomo videli.«

Pepon se je nekaj porazgovoril s komisijo, potem pa se je spet obrnil k škofu:

»Prevzvišeni,« je potihoma dejal in bil je bled in se je znojil, ker je moral potihoma govoriti. »Če ima cerkvena oblast posebne nagibe za tak ukrep, potem pač ona odloča. Vendar pa vam moram povedati, da pri nas nihče več ne bo šel v cerkev, dokler se on ne vrne, saj je dejanski upravitelj župnije.«

(Se nadaljuje)

Na pol zares, na pol za smeh

(Iz ljubljanskega lista »Pavlihe«)

»No, Mihec, zdaj greš prvič v šolo. Pridno se uči, da boš naredil osemletko. Potem boš šel v gimnazijo, potem na univerzo, potem boš šel pa na Švedsko krožnike pomivat.«

»Gospa, saj v prvem razredu otroci ne potrebujejo zemljepisnega atlasa.« — »Kar dajte ga! Naj že zdaj začne spoznavati svet, da se bo vedel kam obrniti, ko bo končal osemletko!«

»Janezu je oče obljubil moped, če naredi popravni izpit.« — »Pa se sedaj pridno uči?« — »Da, prometne predpise...«

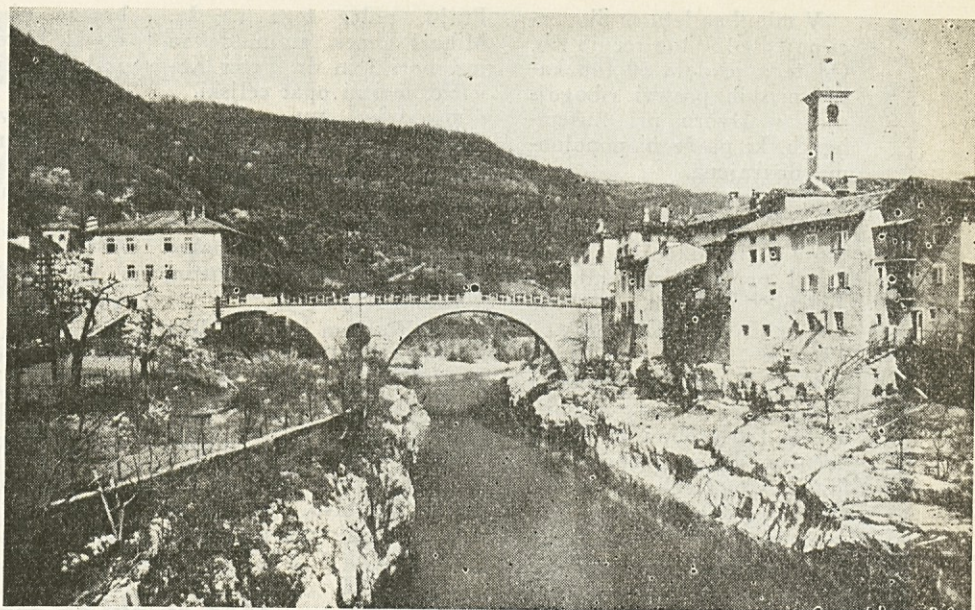
»Rad bi se pogovoril s predsednikom krajevne skupnosti, predsednikom vaškega odbora SZDL, s predsednikom mladinske organizacije, s predsednikom sindikata, s sekretarjem ZK in s poveljnikom gasilcev.« — »No, pa začniva; saj sem vse to jaz!«

»Ti, jaz sem čisto vse pozabil, kar sem se lani naučil.« — »Kakšna krivica! Oba nič ne znava, ampak ti greš naprej, jaz pa ponavljam!«

»V Italiji si bil? Kaj pa tvoja italijanščina? Ali si imel kaj težav z njo?« — »Jaz ne, pač pa Italijani!«

»Včeraj sem ga tri litre, pa ga nisem nič čutil. Danes sem ga šele en liter, pa ga že čutim. Torej ga moram še dva litra!«

Kanal ob Soči

od doma

Letos je obiskalo svoje domače kraje okrog 3500 slovenskih izseljencev. — Turistov je bilo pa rekordno število. Samo v mesecu juliju je prišlo preko meje v Slovenijo 2.574.000 tujih in 493.000 domačih državljanov. V rednem prometu je bilo med njimi največ Italijanov, namreč 934.000, 824.000 je bilo Avstrijcev, Zapadnih Nemcev 406.000, Nizozemcev 157.000, Francozov 96.000, Belgijcev 80 tisoč, Angležev 80.000, Švicarjev 41.000, Švedov 26 tisoč, Dancev 33.000 itd. Po železnici jih je prišlo 191 tisoč, po morju 13.000, z letali pa 14.000. Največ seveda jih je prišlo po cesti z avtomobili oz. avtobusi. — Do 15. avgusta je čez Korensko sedlo nad Jesenicami prišlo v Jugoslavijo že milijon potnikov letos. Največ jih je tam prišlo v juliju (pol milijona!)

Na najvišjem vrhu Karavank, na Stolu, so odprli novo planinsko kočo, tako imenovano Prešernovo kočo.

V radgonski občini so naredile poplave v mesecu avgustu za milijardo starih dinarjev škode. Poplavljenih je bilo 2.000 hektarjev zemlje. Vas Dolenja Bistrica je bila odrezana od sveta. 30 družin so morali izseliti. Mura je predrila nasip in poplavlila Petišovce, Besnico in lendavsko naftino polje.

V Konjicah na Štajerskem so prenovili gasilski dom.

Pri tekmah za evropsko plavalno prvenstvo v Utrechtu na Nizozemskem je dosegel osmo mesto slovenski 19-letni študent kemije Dane Vrhovšek.

Pri Lahovčah na Gorenjskem je 1. septembra ponoči treščilo na tla britansko letalo. Od 110 potnikov jih je ostalo živih le 22. Vse priprave na letališču Brnik so delovale v redu in pravega vzroka nesreče doslej še niso mogli ugotoviti. So žalno brzojavko je poslal tudi papež Pavel VI., namreč ljubljanskemu nadškofu dr. Pogačniku, ker se je nesre-

ča zgodila v njegovi nadškofiji. Slovesne maše zadušnice za ponesrečenci se je v ljubljanski stolnici udeležil tudi angleški generalni konzul iz Zagreba.

Dva transformatorja sta zgorela v Radvanju pri Mariboru, ker je ob neurju treščila strela v nedavno montiran transformator.

27-letni šofer Franc Hajšek iz Maribora se je na cesti iz Porurja proti Kölnu nekje ponesrečil, ko je hotel pomagati drugim ponesrečencem.

Ker je imela v Sloveniji železnica zaradi nedavne podražitve železniške tarife samo škodo, so s septembrom cene spet znižali.

V juniju je letos umrl v Gorici pesnik Milan Bekar-Bršljanec, blizu Kopra skladatelj Ciril Pregelj, v Ljubljani član Slovenske akademije znanosti in umetnosti prof. Anton Melik, zemljepisec, v Novem mestu pa skladatelj Marjan Kozina.

V Ljubljani so začeli graditi prepotrebni klinični center, novo bolnišnico. Gradnja bo trajala pet let. Samo v eni zgradbi predvidevajo 911 bolniških postelj.

V minulem letu so Slovenci pojedli 150 ton rečnih rib. Od tega je dala 50 ton kalifornijskih postrvi ribogojnica v Dvoru pri Žužemberku, ki pa še ni popolnoma dograjena.

V Idriji so odkrili spominsko ploščo rojaku inž. Stanku Bloudku, ki je postavil po Sloveniji številne športne naprave, posebno pa smučarsko skakalnico v Planici.

Pod Kozlovim vrhom v Tolminu so lani izkopali okrog 150 grobov, za katere menijo, da so grobovi ljudi, ki so živeli na našem ozemlju 900 let pred Kristusom.

»Predvsem moramo na žalost poročati, da smo močno razočarani nad novim pokojninskim zakonom, od katerega smo pričakovali nekaj več, kot smo dosegli. Novi zakon je bil do sedaj že trikrat popravljen, vendar še vedno ne v zadovoljstvo upokoencev.« Tako se je glasilo poročilo na občnem zboru društva upokoencev v Žirovnici na Gorenjskem letos junija, piše »Gorenjski glas«.

Konec leta 1965 je bilo v Sloveniji 98.200 televizijskih naročnikov, da pride po en TV naročnik na 17 prebivavcev. V Srbiji imajo isto številko: en TV na 17 prebivavcev. Na Hrvaškem jih je 25, v Makedoniji 45, v Bosni 67 in v Črni gori 71 prebivavcev na en TV.

Tomajski župnik, msgr. Albin Kjuder, je letos slavlil svoj zlatomašniški jubilej. Od 28. 6. 1961 do 31. 8. 1964 je v imenu Sv. sedeža vodil jugoslovanski del tržaške škofije, dokler ni bil imenovan skupen škof za vse Slovensko primorje.

K Bogu so odšli naslednji slovenski duhovniki: Jože Peternelj v Rovih pri Kamniku, Anton Komlanec iz Sv. Križa ob Krki ter pater Otokar Vurcer, kapucin v

Ptuju; poleg tega pa še: Mihael Umek, stolni dekan mariborski in dr. Peter Kovačič, mestni opat celjski.

Papeško odlikovanje so prejeli trije znani slovenski katoliški možje v domovini: Ivan Dolenc, ravnatelj v pokoju, dr. Andrej Gosar, vseučiliški profesor v pokoju, in dr. Matej Justin, zdravnik v pokoju.

Na Bloškem polju je bila včasih kapelica s kipom Brezmadežne. Pred 18 leti so neznanci kip ukradli in tudi kapelica več ne stoji. Sedaj pa so odkrili kip v breznu Vrtača. Kar je posebej zanimivo, je, da se kip, ko so ga vrgli v globoko

brezno, ni prav nič poškodoval. Ko so ga sedaj vlekli iz brezna, je pa dobil nekaj poškodb. Kip so nekaki prenesli v svojo cerkev. Kdaj bo mogoče po vsem tem peti v naši domovini spet pesem Marijinih družb »Zmagala si, Devica, slavna«?

Ob 60-letnici smrti slovenskega pesnika Simona Gregorčiča so 11. septembra slovesno odprli spominski muzej v njegovi rojstni hiši na Vrsnem. Muzej sestoji iz treh sob. Ogromna množica, ki se je zbrala k otvoritvi, je bila dokaz, kako naše ljudstvu ljubi in ceni svojega »slavčka«.

Med rojaki za mejo

Italija

Končno je vendarle Italija ukinila sramotni fašistični zakon, ki je prepovedal dajati otrokom slovenska imena. — Okoli 700 Primorcev je skupno poromalo na švicarsko Marijino božjo pot Einsiedeln. — V novem Marijinem svetišču na Vejni nad Trstom je postavljen v spodnji cerkvi tudi oltar v čast sv. Cirilu in Metodju. V svetišču je tudi stalni slovenski spovednik.

Sv. Višarje so bile letos deležne predvsem rekordnega obiska slovenskih romarjev. Najštevilnejši so bili romarji iz jugoslovanske Slovenije (4. julija jih je bilo kar 1500). Najrazličnejše so župnije, iz katerih so verni Slovenci poromali s Kompasovimi avtobusi do podnožja te gorske božje poti, kamor jih je potegnila žičnica. Žal med napisi v raznih jezikih okoli Sv. Višarij zaman iščeš napisa v slovenskem jeziku! Letošnje poletje je z vso življenjsko silo našega naroda znova izpričalo, da je to svetišče sredi Julijskih Alp slovensko. Romanje na Sv. Višarje

je v srcu slovenskega človeka globoko ukoreninjeno že dolga stoletja.

Na Tržaškem je bilo v juliju lepo srečanje slovenske katoliške mladine v zamejstvu. Koroška mladina je po tem taboru obiskala tudi ljubljanskega nadškofa dr. Pogačnika v Ljubljani. — Drugo tako srečanje na Tržaškem je bilo v začetku septembra. Tedaj so se pa zbrali slovenski katoliški izobraženci iz Italije in Avstrije. — Okoli 90 slovenskih zamejskih duhovnikov se je pa udeležilo svojega pastoralnega tečaja v Trizimu (Tricesimo) v Furlaniji.

Avstrija

Z novim letom na univerzi se odpre na Dunaju visokošolski dom »Korotan«, za katerega se je toliko trudil p. Ivan Tomažič in za katerega so prispevali tudi rojaki z raznih dežel po svetu, posebno iz Združenih držav Amerike in iz Avstralije. — Na slovenski gimnaziji v Celovcu je letos skoraj 400 dijakov. V Mohorjevih dijaških domovih jih stanuje 220.

Anglija

† **H. Ivanovič:** Po večmesečnem hudem trpljenju je v Haslingdenu blizu Manchestra 27. avgusta umrla gospa Hilda Ivanovič, roj. Ferencak. Stara je bila 43 let, doma pa v Borštu pri Brežicah. V zadnji svetovni vojni je bila njena družina preseljena v Nemčijo. Po vrnitvi je pokojnica kmalu odšla čez mejo ter se v Celovcu poročila z g. V. Ivanovičem. V Angliji sta kmalu začela z izdelovanjem posteljnih pregrinjal. Z vztrajnim delom in spretnim vodstvom se je podjetje hitro širilo in zaposlilo več sto ljudi, tudi Slovencev in Hrvatov. Ko je začutila zavratno bolezen, je tovarno prodala tekstilni družbi, a vendar še sama vodila in delala, dokler je mogla. Pokojna gospa je bila velika dobrotnica »Našega doma« v Londonu: poravnala je dolg, ki je ostal še nekaj let po nakupu, ni pa dovolila, da se objavi njen dar z imenom. Ostala je »neimenovana« kot za toliko drugih del. Kupila je tudi opravo za kapelo in še mnogo drugega, kar je v naši hiši. Njen pogreb, 30. avgusta, je pokazal veliko spoštovanje in hvaležnost, ki so ju čutili mnogi do nje. Iz hiše žalosti so krsto dvignili na ramena njeni rojaki ter jo nesli do cerkve, kjer je bila črna peta maša zanjo. Spremljalo jo je tudi 8 duhovnikov. Krajevni dekan je pri maši prebral evangelij v angleščini, njegov kaplan pa berilo, dekan je govoril v cerkvi in poudaril dobroto pokojne gospe. Kot diakon in subdiakon sta bila Hrvat dr. M. Tadin iz Pariza in misijonar Slovenec g. J. Kokalj, jezuit iz Maribora. Mašo je imel slovenski župnik, ki je v cerkvi tudi govoril. Poleg teh duhovnikov je bil tudi anglikanski pastor iz Haslingdena in župnik iz sosednje župnije Sv. Veronike. G. M. Grgič je vodil petje. Pevci so že pred odhodom iz hiše zapeli »Gozdič je že zelen«, v cerkvi »Blagor mu...« in ob grobu »Vigred se povrne«. Na grobu je govoril g. dr. Tadin. Pokojna naj počiva v miru! Možu Vinku, hčerki Roziki, staršem, sestram in bratu kot tudi vsem drugim sorodnikom izražamo sožalje.

Krst: V nedeljo, 21. avgusta, so krstili v župnijski cerkvi v Bridgendu Angelo Zajc. — Cestitamo!

Blagoslovi domov: V Edmontonu (London) je bil blagoslovljen novi dom Bolčinovih.

Č. g. Nace Kunstelj — monsignor: Vsem rojakom na britanskem otočju in drugod po

Pokojna ga. Hilda Ivanovič

svetu javljamo, da je bilo dne 13. marca 1966 podeljeno našemu izseljenskem duhovniku v Londonu častno papeško odlikovanje, zaradi katerega sme nositi ime »monsignor«. Čeprav pozno, a zato tem bolj pri srčno čestitamo vnetemu sodelavcu našega lista k imenovanju. S tem so počaščeni tudi vsi naši rojaki v Angliji, pa tudi ostali izseljenski duhovniki zapadne Evrope, ki imajo v svojih vrstah spet še enega monsignorja.

Bedford: Pravijo, da v Bedfordu vedno „migramo“, a malo poročamo. Zato se spet oglašamo. Odslej imamo pri nas stalno službo božjo. Če upoštevamo, da polovica Anglije nedeljo dopoldne prespi, potem je za tukajšnje pojme ta služba božja, ki je ob devetih, zelo zgodaj. (Naj tega ne berejo tisti, ki so navajeni hoditi k maši ob šestih zjutraj!). Cerkev so nam posodili Ukrajinci in moramo zaradi tega mi opraviti vse prej, preden oni začno zase. Ker ob nedeljah zjutraj ni velikega prometa, je za nekatere priti k maši kar težko. A kdor le more, se službe božje udeleži: nekateri z avtomobili, drugi s kolesom, tretji pa pešajo. To sv. mašo bomo imeli vsaj do božiča. Potem je pa itak ministrant Mihec rekel, da bo

šel v „lemenat“. Drugemu ministrantu Frančku seveda to ni preveč všeč, ker pravi, da bo s tem izgubil svojega „kolega“.

Kadar imajo v Bedfordu kako procesijo, smo Slovenci vedno zraven kot posebna narodna skupina. Junija so imeli katoličani svoj shod v enem izmed parkov. Slovenci smo prišli tja v okrilju župnije sv. Jožefa in smo prišli s svojo zastavo Marije Pomagaj. Med 18 duhovniki pri blagoslovu je bil tudi naš pater Kokalj.

Za romanje v Walsingham, od nas sto milj oddaljeni kraj, smo letos najeli in napolnili cel avtobus. Nekaterim se je tak način romanja zdel kar preudoben in so se spominjali, kako so nekoč doma hodili na romanje dolge ure peš. Pa smo jim svetovali, da lahko hodijo kar po avtobusu „gor in dol“, a so navsezadnje obtičali kar na svojih sedežih. Od nikogar ne moreš zahtevati, da bi tri ure samo molil. Zato se je med svete pesmi ob koncu vrnilo tudi nekaj narodnih. Nazaj grede pa lahko rečemo, da je bilo med narodnimi pesmimi tudi precej nabožnih. To božjo pot so v dobi reformacije katoličanom vzeli. Tako je dandanes v anglikanskih rokah. Katoličanom je ostalo nekaj razvalin prejšnjega samostana in mala kapelica izven vasi, kjer so si nekoč romarji sezvali čevlje in šli od tam bosí v cerkev. Zato se ta kapelica še danes imenuje „Slippers chapel“ (copatarska kapelica). Danes, ko so romanja obnovljena, gredo romarji iz vasi do te kapelice. Anglikanska cerkev je pa kot kaka naša cerkev. Ima kapelico Matere božje, kip Srca Jezusovega, sv. Terezije in še mnogo drugih stvari. — Rr.

Avstrija

Innsbruck. — Dne 29. junija je bil v stolnici v Innsbrucku posvečen v duhovnika slovenski rojak **Mihael Bernot**. Svojo prvo sv. mašo je daroval v Nikolsdorfu na Vzhođenem Tirolskem, kjer živi njegova družina. 14. avgusta pa je prišel ponovit novomašno daritev v svoj rodni kraj v Bohinjsko Belo. Novomašnik bo deloval v innsbruški škofiji. Želimo mu mnogo blagoslova pri njegovem delu in ga prosimo, naj bi ohranil v svojem srcu ljubezen do slovenskih ljudi, katerih je v zadnjem času tudi na Tirolskem spet veliko.

Linz. — V nedeljo, 4. septembra, nam je č. g. Zdenko Lovše vrnil obisk. Spričo letošnjega dokaj kislega vremena nam je ob tej priliki Bog podaril lepo vreme. V procesiji smo se napotili po strmi poti od semenišča »Petrium« na bližnji dvigajoči se hrib Pöstlingberg, čigar vrh krasi božjepotna cerkev Marije Matere sedem žalosti. Te slavnosti so se udeležili še nekateri drugi slovenski duhovniki. Častno spremstvo srebrnomašnika so tvorili g. prošt Trabesinger, g. Mihelič J., p. Podgornik z Dunaja, g. Prašnikar iz Linza ter g. Paršič. Po službi božji in kosilu smo priredili lepo akademijo ter se ob dobri kapljici in v naši domači govoricu ter ob vedno lepi slovenski pesmi prav od srca razveselili. Ob prijetni, pošteni domači zabavi so nam minevale ure, kot bi trenil. Ob tej priliki smo tudi znova obnovili

Večkrat ste že videli v „Naši luči“ skupino rojakov iz La Machine v Franciji. Tokrat jih vidite ob mariborskem škofu dr. Držečniku.

ter se medsebojno vzpodbudili k zaobljubi zvestobe in trajne ljubezni do našega malega naroda, našega jezika, naše domače umetnosti in kulture ter naših običajev. Za zaključek smo si ogledali podzemeljsko jamo in železnico pod cerkvijo z lepimi prizori iz življenja pravljič. — B.

V začetku septembra smo se razveselili druge številke razmnoženega lističa »Slovenec v tujini«. Iz nje tudi povzemamo, da je za slovenske rojake sv. maša v uršulinski cerkvi v Linzu na Landstraffe vsako prvo nedeljo v mesecu ob 11. uri; vsako tretjo nedeljo v mesecu pa je ob 8.45 (p. Podgornik).

Poleg nedelj je v Avstriji dela prostih še 12 praznikov, in sicer: 1. jan. (Novo leto), 6. jan. (sv. Trije kralji), velik. ponedeljek, 1. maj, vnebohod, bink. ponedeljek, Sv. Rešnjé Telo, 15. avgust (Vnebovzetje), 1. nov. (Vsi sveti), 8. dec. (Brezmadežna), 25. in 26. dec.

V Parizu sta se v cerkvi Lurške Matere božje poročila Filip Rigler in šefka Tomc.

Belgija

Charleroi-Mons-Bruselj

Poroke. — Inž. Franc Bezenšek iz Chatelneau, dolgoletni član povskega zbora »Jadrán«, se je 7. julija t. l. poročil v župni cerkvi St. Rémy v Gilly z domačinko gdč. Eliane Biot. — V soboto, 27. avgusta, se je cerkveno poročila gdč. Rafaela Bertessina, ki je po materi Slovenka (ge. Francke Bruns-kole), iz Gilly, z Italijanom g. Gerardom Ricciardi. — Severno od Antwerpna v vasi Kalmhout sta se v ondotni župni cerkvi poročila g. Engelbert Kamp in gdč. Minka Baznik, oba novodošla Slovenca, dne 7. oktobra t. l. Vsem tem novonastalim družinam želimo božjega blagoslova!

Krst. — V družini Evgena Moyaux in Pavle Janc iz Charleroi se je 24. julija t. l. rodila že druga hčerkica, ki je pri svetem krstu v »baziliki« St. Christophe v Charleroi dne 15. avgusta dobila ime Josiane. Iskreno čestitamo.

Smrti. — 22. avgusta t. l. je v La Bouverie umrl lepo spravljen z Bogom g. Ivan Štemberger, ki je že več let bolehal doma, sicer ne toliko na rudarski bolezní, saj je delal le nekaj let v rudniku. V zadnji bolezní mu je ljubeče stregla njegova žena ga. Tončka Lužar. Pogreb smo imeli v četrtek, 25. avgusta, ob veliki udeležbi slovenskih rojakov iz bližnje in daljne okolice. Pogreb je bil napovedan ob 10. uri dopoldne; pokopali smo ga pa popoldan ob 4. uri, ker je bilo treba čakati njegovega brata, ki je prišel ob enih popoldne iz Jugoslavije. Pohvaliti je treba vse Slovence, ki so prišli na pogreb že dopoldne, pa so tudi popoldne prišli znova in to v ve-

likem številu. Za to pozornost se družina Lužar še posebej zahvaljuje. Rajni Ivan Štemberger se je rodil leta 1926 v Vrbovem pri Ilirski Bistrici. Zapuščá ženo in dva otroka. Naj počiva v miru. Družini naše sožalje!

Liège-Limburg

V Mopertingen-u je g. Ciril Železnik popeljal pred oltar svojo nevesto gdč. Lijo Loyen. Iskreno čestitamo in želimo vso srečo. Žrtev avtomobilske nesreče je postal g. Franc Rupnik, uslužbenec v zdravilišču Mont-sur-Meuse. Pokopan je bil v Oplabeek-u, kjer živi njegov polbrat g. Jan Novak, kateremu izrekamo toplo sožalje. — V Waterscheju pa je dotrpela ga. Marija Berlec. Lepo število rojakov jo je spremljalo na zadnji poti in ob grobu ji je moški zbor pod vodstvom g. Stanka Novaka zapel žalostinko. — Obeh pokojnikov se spominjamo v molitvi.

Vljudno vabimo na »Slovenski dan«, ki bo letos v nedeljo, 16. oktobra 1966, v Eisdén-Cité, Limburg. Program bo naslednji: Ob štírih popoldne se bomo zbrali k sv. maši, ki jo bo v župni cerkvi sv. Barbare daroval dr. Pavel Robič, slovenski član Sveta za izseljence pri papeški konzistorialni kongregaciji v Rimu. Po službi božji se bomo zbrali v dvorani nasproti cerkve, kjer bomo sledili nastopu slovenske folklorne plesne skupine iz Holandije; prisluhnili bomo zvokom slovenske narodne pesmi; naša igralska družina pa nas bo razveselila z lepo spevoigro »Radikalna kura«. Za prosto zabavo bo poskrbela odlična domača muzika. Na uslugo bo odlična pijača in jedáča. Pridite in povabite prijatelje! — Odbor slov. kat. društva »Slomšek«.

Francija

Pas-de-Calais

Z romanji letos še nismo končali. 15. avgusta je bilo romanje slovenskih rojakov iz območja Pas-de-Calais na Loretto. Okoli 10. ure so se z vseh strani Severne Francije začeli zbirati Slovenci. Ob desetih je ob spremstvu č. g. Flisa pristopil k oltarju naš dušni pastir Stanislav Kavalir in opravil peto mašo za žive in mrtve rojake. Priložnostni praznični govor je imel g. Jože Flis iz Švedske, ki je za to priliko prihitel med nas. Med mašo je pevski zbor iz Bruay-en-Artois, ki letos praznuje svojo 40-letnico, dovršeno pel tako imenovano slovensko mašo Antona Rebola in druge pesmi. Spremljal ga je organist Jože Per. Tudi številni romarji drugih narodnosti so prisluhnili doživljemu petju. Eden izmed njih je izjavil: »Kadar Slovenci pojejo, je res vse dovršeno, čeprav se Marijina bazilika kar trese.« Po opoldanskem odmoru smo imeli nagovor g. Kavalirja in pete litanije Matere božje z ljudskim petjem. Tudi popoldanska pobožnost je združila številne rojake in Francoze v pesmi in molitvi. Za res lepo uspelo romanje naj velja lepa zahvala g. Flisu, rektorju svetišča, organistu Peru in vsem pevcem,

Marie Noëlle in Christine Vizler iz Bergoide (Haute Loire) v Franciji sta bili meseca junija pri slovesnem obhajilu.

kot številnim rojakom, ki so s svojo navzočnostjo prispevali k lepemu uspehu.

14. avgusta je bil v Hénin-Liétard krščen Dominik Paskal Cene. Srečnim staršem četrtega otroka naše čestitke. Naj velika nebeška patrona varujeta malega božjega otroka!

Redni verouk se je tudi pri nas že začel. Z ostali pošljite čimprej svoje male k verouku, saj vas veže krščanska dolžnost otrokom preskrbeti najboljšo vzgojo, katere brez trdne verske vzgoje ni. Verouk imamo v Bruay vsak četrtek ob 8.30, v Sallaumines pa ob 14. uri.

Paris

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6°, métro: Sèvres-Babylone.

Slovenska pisarna — 7, rue Gutenberg (priljčje, levo), Paris 15°, métro: Charles-Michels, telefon: 250-89-93 — je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Krščena sta bila: Nazarij Kocjančič, sin Nazarija Kocjančič in Olge Mavrin (botrovala sta Albin in Rozi Fortuna), in Nevenka Cerkenik, hči Franca Cerkenik in Marije Hozjan (za botra pa sta bila Terezija in Ludovik Oblak, katera sta zastopala Ivan Sankovic in Marija Straser).

Poročila sta se Franc Čokelj, doma iz Laž pri Senožcah, in Eva Šubarič iz Kukujevcev pri Djakovu. Obilo sreče!

Starše in otroke opozarjamo, da se **tečaj slovenskega jezika** za otroke začne v nedeljo, 9. oktobra.

La Machine (Nièvre). — Maša za Slovence bo v nedeljo, 16. oktobra, ob 11,15. Vsi prijazno vabljeni!

Ali ste že naročili Mohorjeve knjige za leto 1967?

Ob Luksemburgu

Clouange (Moselle). — Dne 20. avg. sta se poročila v tukajšnji farni cerkvi Branko Frketič in Zora Frketič, doma od Karlovca. Mašo je imel in ju poročil naš duhovnik iz Aumetza. Za priči sta bili g. Levačič in ga. Lorkovič. Naše čestitke in najboljša voščila!

Velosnes (Meuse). — Dne 28. avg. popoldne sta se pripeljala v našo podružnico g. župnik in naš slovenski duhovnik iz Aumetza in sta poročila hrvaški par: ženin Libero Feranda je doma iz Istre, nevesta pa se imenuje Jožefa Grgorič in je doma od Reke. Čestitamo in mnogo sreče želimo.

Tucquegnieux. — Dopisnik »Naše luči« je na počitnicah. Pozna štiri važne novice. Če

Tudi Ivan Cergolj in Otilija Šprinzer
sta se poročila v Parizu.

jih je kaj več, jih bo sporočil, ko se vrne domov. — Kakor smo že poročali, naši rudniki rudarje odpuščajo. Tudi ni nobenega upanja, da bi mogli zaposliti mladino. Zato nekateri prostovoljno odhajajo. Med temi je tudi nečak msgr. Grimsa, rudar Boris Čadež, ki odide v začetku oktobra v Kanado. Želimo njemu, njegovim požrtvovalni ženki in pridnim sinovom dosti sreče v novem kraju. — Dva naša rojaka sta nas pa za vedno zapustila in odšla po plačilo k Vsemogočnemu, saj sta reveža že dosti trpela. Prvi je Franc Završek, rojen v Dol. Prekopi na Dol. l. 1898. V Francijo je prišel l. 1930, delal v rudniku do 1956, ko je bil upokojen. Od takrat ni bil nikoli več prav zdrav, zadnjih 7 mesecev je pa doma in v bolnišnici veliko trpel. Umrl je v nedeljo, 3. julija, t. l. — Drugi rojak, ki je umrl, pa je Alojz Gracar. Prišel je v Francijo leta 1924, doma je bil iz Rajhenburga (Brestanice). Umrl je nekaž dni pred rojakom Završkom v bolnišnici v kraju Briey, star 66 let. Bog daj obema večni mir, težko prizadetim družinam pa izrekamo sožalje.

Četrta novica je bolj vesela. Poročila se je Danijela Fajfarjeva s sinom šefa g. Haute-couverture iz Mont-Bouvillers. Želimo obema dosti sreče. — J. J.

Iz vzhodne Lotaringije

Iz naše pisarne:

Vsakokrat mi je najtežje poročati o smrti rojakov. Vsako leto mi kaže seznam mrtvih

okrog 30. Ako je eno leto manj, je pa drugo leto nad 30. V začetku septembra letos sem napisal že 29 mrliških listov. V 10 letih je tako odšlo od nas čez 300 rojakov. Mesec avgust je tudi prinesel hud udarec našim družinam. 12. 8. je umrla vdova Ivana Bizjak iz Stiringa. 80 let stara ni mogla hoditi daleč, zato pa je prejela za vse praznike doma sv. obhajilo: bila je cerkveno pokopana v Stiring-Wendlu 16. 8. Dne 13. 8. je po hudih in dolgotrajnih bolečinah vzela slovo od svoje dobre družine Franc Hren iz Habsterdicka, rojen 5. 2. 1902 v Žvirčah pri Hinjah, cerkveno pokopan v Stiringu 18. 8. Istega dne je umrl v Cité-la-Chapelle stanujoči Leopold Žvar, cerkveno pokopan 20. 8. v Freyningu. Dne 21. 8. je po težki bolezni odšla po večno plačilo mati Pavla Kolečar, rojena 26. 2. 1895 v Prezidu, cerkveno pokopana 24. 8. V njeni bolezni so ji vsi otroci, zlasti hčerka Pavla, lepo stregli in ji lajšali težke ure.

30. 8. je morilna cesta zahtevala žrtev tudi od naših rojakov: Franc Kališnik iz Habsterdicka je zdrav odšel od doma — domov pa so ga šele na dan pogreba mrtvega pripeljali. Zadel ga je avto na cesti in izginil. Cerkveno je bil pokopan v Stiringu 2. 9. Dan prej, 1. 9., pa nas je zapustil Leon Zemljak, star šele 47 let, stanujoč v Hopital-Cité Bois Richard in bil cerkveno pokopan 3. 9. Našim dragim rajnim želimo lepše, srečno večno življenje, sorodnikom vseh rajnih pa izražamo globoko sožalje.

V zadnjem času smo imeli tu hude nevihte. Črni oblaki, strele in grom so povzročili strah med ljudmi. Zatem pa je zasijalo lepo sonce. Podobno je smrt prinesla v družine katastrofe, na drugi strani je pa rojstvo nedolžnih otrok kot sonce posijalo v razne družine. Mali Krištof je razveselil mater Tončko Guček in njenega moža Jean Knepper, 14. avgusta je mali prejel sv. krst v župni cerkvi v Merlebachu. Družini želimo vso srečo, enako tudi vsem neprijavljenim rojenčkom.

Pred oltarjem so z veseljem izrekli odločilno besedo: »Da!« Franc Krapež in Albina Mavri, dne 13. avg. v isti cerkvi v Merlebachu kot dne 3. 9. Frančiška Brečko ter Bernard Houllé. 13. avgusta se je v cerkvi Hochwald poročila Marica Rotar, hčerka pridnega raznašalca »Naše luči«, in ženin L. Maliecki iz iste župnije. Tem in še ostalim neprijavljenim novoporočencem želimo vso srečo in vztrajnost v dobrem!

Od 3. do 11. avgusta je pohitela skupina 20 rojakov v Lurd pod Pireneji. Bolniški romarski vlak iz Metzja nas je pripeljal brez nesreče na sveti kraj (z nami 145 bolnikov, čez 500 vseh skupaj). V istem času je pri-

Letos poteka 40 let, odkar je bilo ustanovljeno v Aumetzu v Franciji Delavsko podporno društvo. Na sliki vidite člane društva ob ustanovitvi.

vedel č. g. Jožko Flis tudi skupino rojakov iz Pariza, g. Jankovič in trije drugi so dospeli v Lurd z avtomobili. Tako se nas je zbralo 52; posebna kapelica v rožnovenski cerkvi v Lurdu je bila ravno polna. Vsak dan smo v njej molili, peli, prejeli sveto obhajilo in se po možnosti udeleževali še velikih procesij. Pregledali smo muzeje storjenih čudežev, hišo, kjer je živela sv. Bernardka, vas, kjer je preživela kot pastirica mlada leta, nakupili smo raznih spominčkov in v krasnem razpoloženju doživeli čudovito lepe dneve. Naše veselje je povečala vest, da so v teh 6 dneh trije ozdraveli v Lurdu: Hromi deček, star 10 let, je začel zopet sam hoditi, žena iz Italije, stara 23 let, hroma 10 let, je ležala med drugimi. Ko se je procesija s sv. Rešnjem Telesom približala, je odgrnila odejo in se pripravila, da vstane. Navzoči bolničar jo je miril, naj ostane na svojem mestu. Ona pa je vstala, stopila na noge in brez vsake opore šla proti bolničarju, ki se ji je odmikal, da se prepriča, če hodi res brez pomoči. Žene iz naše okolice, ki so bile zraven, so povedale, da se je začela ozdravljena žena jokati in z njo »smo od veselja vsi jokali«.

Tretji, ki je ozdravel, je bil iz skupine naših bolnikov, doma v bližini Richemont. Slep je spregledal. Ko smo se vozili nazaj, sem ga prosil, da pride k naši skupini v vlaku. Pri-

šel je. Vse naše je pozdravil. Vsakemu se je v spomin podpisal. Pri meni pa je natančno brez težav povedal na pokazani fotografiji različne osebe: otroke, moške, ženske. Razlagal nam je, kako je bilo. Sedel je med drugimi bolniki škofije Metz. »Ko se je približala procesija sv. Rešnjega Telesa potem,« pripoveduje sam, »sem začutil naenkrat strašne bolečine v glavi. Zgrabil sem za črna očala, katera sem nosil, jih vzel proč in zaklical: 'Drevesa vidim, ljudi vidim, procesijo vidim, vse vidim!' Dve leti je od tega, ko sem bil operiran na obeh: zdravniki so me operirali in prerezali vidni živec ter mi jasno povedali, da ni nobenega upanja več, da bi še kdaj videl. Moji starši so me namreč hoteli poslati še kam drugam k zdravniku. Žalosten sem bil in imel samo še eno upanje — kot tudi moji starši — iti v Lurd k Mariji. Zdaj vidim vse.« Dal sem mu vizitko, da se podpiše. Napisal je ime: »Scher Réne, 7. 8., 16.55 h.« (ura, ko je spregledal). Bil je hvaležen Bogu in Mariji ter se takoj javil, da je do odhoda vozil bolnike k lurški votlini. Jasno, da je bil njegov obraz poln samega veselja, mi smo se pa tudi veselili z njim. Zadnje dni smo si ogledali tudi okolico. Po 6 dneh smo se poslovili od Marije in naših rojakov ter srečno prišli domov.

4. 9. je cerkveni zbor »Slomšek« organiziral izlet na znameniti kraj iz prve vojne,

Verdun. Tudi tu smo imeli lepo vreme in po pregledu raznih trdnjav, pokopališča, našli tudi imena naših rojakov, vojakov, ki so padli v strahotni bojih. Po hitrem pregledu smo dobili vklesana imena: Pintar, Dušič. V veliki katedrali pa nam je kanonik škofije Verdun pokazal in razlagal zgodovino cerkvenega muzeja, kjer so shranjeni kelihi, monštrance, križi, kipi razrušenih cerkva iz okolice iz 12. in 14. stoletja. Nazaj grede smo si ogledali še muzej v Gravelotte. Vsi smo imeli samo eno prošnjo k Bogu in Mariji, da naj nas varujejo novega prelivanja krvi, da ostane mir v našem srcu, v družinah in med narodi. Našim rojakom, ki so obiskali Lurdu ali šli na ta izlet: vsa čast za veliko medsebojno prijaznost, dobrotljivost, za lepo petje v Lurdu in na izletu. Ohranite to ljubeznivost tudi naprej, tako bo življenje mnogo bolj prijetno!

Začela se je šola: pokrižajte otročiče, ko gredo v šolo, da jih angel varuh varuje na cestah, po katerih vozi vsak dan več avtomobilov in motornih koles. Vse dobro Vam vsem želi: Stanko iz Merlebacha.

Italija

Rim. — V bolnišnici Fatebenefratelli na Tiberškem otoku je dne 21. avgusta mirno v Gospodu zaspala Jožefa Kerševan. Pokojnica je prišla v Rim leta 1930 in bila šest let pri sestrah v Zavodu sv. Hieronima kot hišna

pomočnica. Leta 1936 je postala gospodinja pri nadškofu mons. Fogarju, ki mu je zvesto stregla 30 let. Že pred leti je težko zbolela, zdaj pa podlegla isti bolezni. Želela je biti po slovensko pokopana v slovenski zemlji in je bila zato dne 29. avgusta prepeljana na Vipavsko v domačo zemljo. Nadškof je ob udeležbi slovenskih in hrvaških vernikov opravil za pokojnico sveto mašo in pogrebne obrede. Rimski Slovenci, ki so jo dobro poznali, so jo v častnem številu pospremili na zadnji poti. Smrt, čeprav pričakovana, je zlati slovenska dekleta bridko prizadela. Naj mirno čaka vstajenja v domači zemlji!

Dne 23. junija sta se v cerkvi svetih apostolov Petra in Pavla na EUR poročila Jurko Česnik in Brigita Gabrič. Ženin je sin pred kratkim umrlega Ivana Česnika, ki je bil pred vojno pismonoša v Ajdovščini, in je sedaj uradnik pri Alitalia. Nevesta je doma z zelenega Štajerskega. Novoporočencema želimo mnogo sreče in blagoslova!

Sv. oče Pavel VI. je poleti sprejel v avdienci gospo Ivanko Žužkovo iz Argentine, ki je vdova po pok. Francetu Žužku, uglednem javnem delavcu in vnetem borcu za socialni nauk Cerkve. Vseh 13 njunih otrok je prejelo vseučiliško izobrazbo, 4 so jezuiti, tri hčere so misijonske zdravnice, ena je uršulinka v Braziliji, ostali sinovi pa imajo ugledne položaje v Argentini.

Letos je slavil zlatomašniški jubilej p. Zoré, znani jezuit v Rimu. Frančiškanski pater Bruno Korošak je postal profesor in glavni knjižničar na frančiškanski univerzi v Ri-

Baden v Nemčiji. — Na praznik sv. Petra in Pavla so v najožjem družinskem krogu proslavili srebrno poroko pri Zalokarjevih v Heidelbergu (Kirchheim). Čestitamo!

mu. Dr. France Šegula pa je bil imenovan za glavnega tajnika univerze za širjenje vere. Vsem toplo čestitamo.

Capua. — Več mladih fantov se je v poletnih mesecih preselilo preko morja. Najdalje je na preselitev čakala družina Savrona Franca in Mare, ki sta odpotovala 29. avgusta v Združene države. Dotok novih v taborišča pa je zadnje čase narastel. Največ novодоšlih se je odpravilo v Kanado in Švedsko.

Nemčija

Bavarska

München. — Slovenci, ki živimo v Münchnu, se zbiramo od začetka septembra vsako nedeljo ob petih popoldne k sveti daritvi v slovenskem jeziku v prelepi baročni cerkvi sv. Janeza Nepomuka. Božji hram kar napolnimo. V slovenski besedi in v slovenski pesmi govorimo z Bogom in tako nam je, kot da smo nekaj časa v naši preljubi Sloveniji. Vsako zadnjo nedeljo v mesecu se pa po maši zberemo okrog miz v bližnji krčmi: tam nam nekaj uric kar mimogrede steče ob pogovoru, harmoniki, pesmi in seveda »bavarsko zlato«. (Menda veste, kaj je bavarsko zlato? Pivo vendar, dobro bavarsko pivo).

A nekateri bi radi še kaj več. Pravzaprav vsi. Kaj, ko bi postavili na deske kakšno slovensko igro ali ko bi naš zbor, ki ga seveda še ni, zapel večglasno v cerkvi in pa zunaj cerkve nekaj slovenskih ali ko bi mogli gle-

dati skioptične slike? Mogoče se nam le posreči vse to ali vsaj kaj od tega. Seveda ne gre tako hitro. Počasi, s potrpljenjem. Bog daj, da bi mogli drugič poročati še o čem drugem kot samo o cerkvi in krčmi.

Ostala Bavarska. — Slovenci so raztreseni po vsej Bavarski: za eno župnijo je to veliko področje, saj se razteza čez več nemških škofij. Misijonar mora delati natančne načrte, kako čas in pot bolje izrabiti, da bi prišel k čim več ljudem in jim čim več nudil. Nekod, kjer je več Slovencev skupaj, je možno enkrat na mesec ali enkrat na dva meseca pripraviti mašo v slovenščini in nuditi priložnost za spoved, drugod je možno le to zadnje. Če hočeš poleg tega še prav vsakega obiskati, bodisi na njegovem domu bodisi na mestu, kjer dela, gre seveda časa še mnogo več. A je človek vesel, kadar vidi, da je s svojim obiskom prinesel tolažbo in pogum, saj kdo naj Slovenca razume tako kot prav Slovenec! Kako ponekod prosijo za mašo v slovenskem jeziku, pa ni mogoče vsemu kaj. Prav bi bilo, da bi vsi, ki imajo to srečo, da pride k njim slovenski duhovnik maševat, te priložnosti vselej izkoristili.

Porurje

Poletje je bilo letos rodovitno tako glede krstov kot glede porok.

H krstu so prinesli: V Essenu Konrad in Terezija Černuta svojo hčerkico prvorojenko Hertu; v Hildenu Alojz in Franciška Dvojmoč svojega sinka prvorojenca Ludovika; v Duisburgu Johan in Zofija Podrenek svojega sinka prvorojenca Lutgerja in prav

Slovenski fantje iz Essena v Nemčiji pred romarsko kapelico v Kevelaerju leta 1959 spomladi. „Le kje ste sedaj, fantje,“ zanima gospoda dr. Zdešarja, ki je bil tedaj za izseljenškega župnika v Essenu in s katerim so skupaj romali.

Lampret Lojze, voditelj slovenskih oddaj pri radiu „Deutsche Welle“ v Kölnu, se razgovarja z našimi rojaki v Oberhausenu v Nemčiji. Ker je bil pred leti organist pri slovenskem župniku v Essenu, ga še vedno zanima, kako gre našim rojakom v Porurju.

tako v Duisburgu Milan in Ivana Pompe sinka Borisa Tomaža. Staršem čestitamo.

Pred oltar so šli: V Hildenu Andrej Pintarič, doma v vasi Cigajnsčak, in Marija Ogrizek, doma v Zg. Hajdini; v Schwelmu Anton Kajfež in Nada Bauer, oba iz župnije Fara pri Kočevju, ženin iz vasi Kuželič, nevesta pa iz Laz; iz Haarena pri Aachenu se je šel poročiti v Heerlen v Holandijo Andrej Ramšak iz Rečice nad Laškim s Frančiško Kajbič, hčerjo slovenskih staršev iz Heerlena; v Essenu Ferdinand Rozman iz Skorbe pri Hajdini s Karin Wolf iz Marla. Poleg naštetih parov je še en civilni par uredil svoj zakon in se poročil v cerkvi.

Gledali smo Slovenijo v slikah: Lepote slovenskih planin in krajev gledamo radi ne le v naravi, ampak tudi na sliki. To so dokazali naši rojaki v Hildenu in Alsdorfu, ko so se v velikem številu odzvali vabilu k skioptičnemu predavanju o Sloveniji. V Hildenu smo doživljali lepoto naših Karavank in Julijcev, naše Koroške, Gorenjske in Primorske v nedeljo, 14. avgusta, v Kolpinghausu, v Alsdorfu pa v nedeljo, 28. avgusta, v mladinskem domu. Predavanje je imel župnik Ciril Turk, ki se je s tem tudi poslovil od rojakov iz Porurja; odšel je od nas z nalogo, da prevzame dušnopastirsko delo med Slovenci v Stuttgartu.

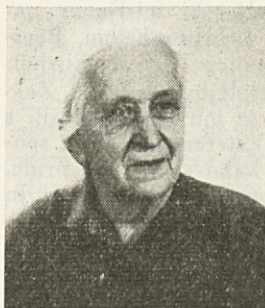
Novi naš izseljenski župnik, g. Lojze Škraba, se je že predstavil po vseh slovenskih postojankah v Porurju. Vesel je, ko vidi naše mlade delavce in delavke pri slovenski sv. maši daleč proč od rojstnega kraja. Upamo, da se bo kmalu privadil teh krajev in nove naloge med rojaki v Porurju, ki je povsem drugačna, kot je bila v Argentini, kjer je

deloval predvsem med mladino in tam vodil mladinski dom.

Württemberg

Poletni tedni, v katerih jih je mnogo izmed nas prebilo svoj dopust in imelo svoje lepe doživljaje drugje, so pri kraju. Bog daj, da bi se zato vsi s svežim duhom in dobro voljo zopet začeli zbirati k slovenskim mašam, katerih red za prve tri nedelje v mesecu že poznate, za 4. nedeljo (23. oktobra), je bila že v prejšnji številki napovedana za Unterkochen, na 5. nedeljo, ki bo praznik Kristusa Kralja, bo v Öhringenu. Za praznik Vseh svetih pa ni še določeno, hočemo pa poskusiti v Schwenningenu. Ako bo uspelo, bodo tamkajšnji rojaki pravočasno obveščeni, tudi glede ure in cerkve. Vabljeni so v tem slučaju tudi rojaki iz okolice, posebno če jih je že kaj prida motoriziranih.

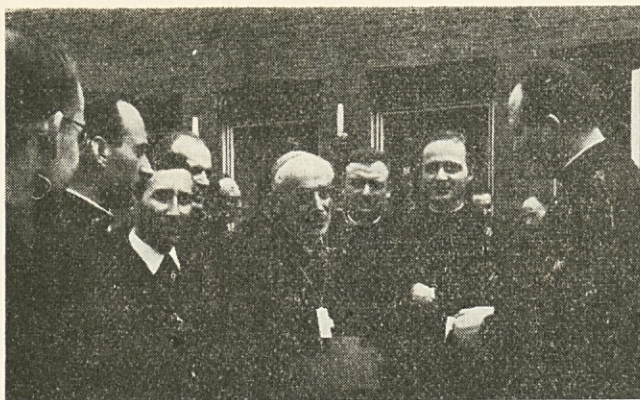
Posarje-Baden-Hessen

Posarje. — Previdena s zakramenti sv. vere je 1. septembra umrla v bolnici v Illingenu ga. Ana Zamljen, roj. Pančur, doma iz Mekinj pri Kamniku. Na pogreb, ki je bil v ponedeljek, 5. septembra, je prihitelo precej rojakov, ki so med

pogrebno sv. mašo po večini prejeli sv. obhajilo. Zalujočim naše sožalje, pokojni rojakinji pa večni pokoj!

V nadškofiji Köln v Nemčiji deluje 96 inozemskih duhovnikov med delavci in begunci iz tujih držav. Kardinal Frings jih je letos spomladi povabil na razgovor o problemih, ki spremljajo njihovo delo. Kardinal je kazal posebno zanimanje za Slovence v svoji nadškofiji. Na sliki ga vidimo v razgovoru s temi duhovniki. Tudi oba slovenska duhovnika iz Porurja vidite na sliki.

Južni Hessen. — Med vožnjo domov se je 15. julija smrtno ponesrečil naš rojak Janez Ferlan, doma iz Brezja pri Mariboru. Zaposlen je bil v Darmstadt. Sočustvujemo z težko prizadeto družino.

Švica

V zadnjih dveh letih je precej Slovencev, ki so šli za kruhom po svetu, prišlo tudi v Švico. Največja skupina je našla delo v kantonu Zürich, drugi spet v Bazlu, mnogi pa na najrazličnejših krajih. V novi deželi so našli marsikaj lepega, a v srcih se vzbuja domotožje po rodni zemlji.

Da bi izseljencem bilo življenje v tujem svetu malo lažje, so švicarski cerkveni krogi sklenili, da naj se ustanovi, podobno kakor v drugih deželah, Slovenska katoliška misija v Švici.

»Naša luč« z veseljem sporoča svojim bravcem, da bo s 1. oktobrom Misija začela delovati. Za misijonarja na misiji je bil imenovan g. Ciril Lavrič, dosedanji slov. izseljenski duhovnik v Franciji.

Začasno je novi izseljenski misijonar nastanjen v katoliškem Lehlingsheimu, **Borweg 76, 8055 Zürich** (poleg Theresienkirche), kamor morete priti s trolejbusom št. 32. Zelo vam bo hvaležen, če se mu boste oglasili s kratkim pisemcem, v katerem mu boste sporočili svoj naslov in kako se do vas pride, ter naslove vaših slovenskih prijateljev in znancev. Le s skupnim sodelovanjem bo mogla novo ustanovljena misija delovati za dušni in telesni blagor slovenskih izseljencev v Švici.

Nizozemska

Z veseljem sporočamo, da se je g. Martin Romih, ki je bil vse poletje v bolnici, vrnil na svoj dom. Nekaj časa je bila v bolniški oskrbi tudi njegova soproga ga. Karolina. Težko je bilo za starše in otroke. No, sedaj je vse pozabljeno, ko so spet vsi skupaj v prijetnem domu. Vsem obiskovavcem se toplotno zahvaljuje.

Od teh, ki so letos obiskali domovino, so nekateri zboleli. G. Hočevnar iz Eygelshovena in g. Knez iz Lindenheuvela se še zdravita v

Jože Pezdirc in Pavla Vesel, poročena v Tübingen-Lustnau v Nemčiji dne 21. maja 1966.

Sloveniji. G. Hudoles iz Lindenheuvela je moral takoj po povratku v bolnišnico. G. Janez Kropivšek, predsednik Društva sv. Barbare v Lindenheuvelu, pa je v domači zdravniški oskrbi. Vsem želimo skorajšnje ozdravljenje.

Vljudno vabimo na vseslovensko prireditev, ki bo v nedeljo, 20. novembra v Heerlenu na Sittarderweg. Na programu bodo narodne pesmi, narodni plesi in šaljivi prizori. Na uslugo bo prvovrstna pijača, domače klobase in pečena prasetina. Lani so bili vsi izredno zadovoljni s tem slovenskim večerom. Letos bo še lepše. Pridite! Na veselo svidenje! — Zveza slov. kat. društev.

Zakonsko zvezo sta sklenila v cerkvi Mariarade Hoensbroek domačin g. F. Eggen in Tini Markon, že dolgoletna pevka pri »Zvonu« in članica naše folklorne skupine. Vsa naša skupnost jima želi srečno novo pot. — Poročila sta se tudi rojak J. Ramšak iz Aachena in F. Kajbič. Tudi njima: srečno!

Švedska

Nov naslov: Tokrat javljamo le spremembo naslova slovenskega duhovnika, ki se je moral preseliti. Odslej stanuje na naslovu: Jože Flis, **Djurgardsvägen 32, Eskilstuna.** Njegov začasni telefon je: 016/41 666. Obračajte se nanj tudi glede »Naše luči«!

Za kratek čas

Raztreseni profesor zbegano stoji pred ogledalom v svojem stanovanju, s klobukom in plaščem v roki.

»Zdaj pa res ne vem, ali sem ravnokar prišel domov ali pa nameravam oditi.«

*

»Kajenje me nič več ne mika.« pravi varčni Skot.

»Tudi mene ne.« pritrjuje še varčnejši. »Kajti če kadiš svoj tobak, ti je škoda denarja, ki si ga zanj izdal. Če pa kadiš tobak drugih, si pa spet pipo tako nabašeš, da ti sploh ne vleče.«

*

V telefonski celici ženska prelistava po imeniku že dvajset minut. Pa je preveč enemu izmed nestrpnih v vrsti. Vdre v celico in nevljudno nahruli žensko:

»Ali vaše številke ne morete najti?«

»Številke? Saj je sploh ne iščem. Samo imena izbiram za naslednjega otroka.«

rojaki po svetu

Vsem naročnikom slovenskega mesečnika »Naša luč« ter vsem rojakom v Bruay-en-Artois v Franciji sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi in težki bolezni za vedno za-

pustila draga rojakinja ga. **Marija Brodnik.** Bila je mati 7 otrok, obenem pa tudi oče, kajti usoda je hotela, da je veliko prezgodaj postala vdova. Toda kljub trpljenju in težavam je svoje otroke lepo krščansko vzgojila; med njimi je tudi preživela svoja zadnja leta in se od žalujočih sinov in hčerke kakor tudi od vseh rojakov za vedno poslovila v 63. letu starosti. Ure so se ji stekle v kraju Corrimal v Avstraliji, kjer je tudi njen zadnji dom. Ljubi Bog naj jo osreči v naši končni domovini, nad zvezdami. Naj počiva v miru! Ponovno se zahvaljujemo g. Kavalarju in ostalim znancem za obiske in vsestransko pomoč, ki so jo ji nudili pred dobrim letom v Franciji. — Otroci.

V Kanadi so odšli v večnost v mestu Toronto Marija Kastelic iz Dobrniča na Dol., Alojzij Ceiger, ki zapušča v Kanadi dva brata, in Ivanka Ponikvar iz Cerknice. Kakor doma je bila tudi v Kanadi vedno med cerkvenimi pevkami.

Sedmi Slovenski dan v Kanadi je nadvse lepo uspel. V imenu vseh organizacij in društev narodno-kulturnega značaja ter v imenu vseh tistih, ki se z golimi rokami trudijo, da svobodna Slovenija v svobodnem svetu živi, je pozdravil Peter Markež. Dr. Miha Krek je imel govor, v katerem je povedal, da so osnova srečne družbe le krščansko-socialne ideje. »Ljubimo domovino!« je zaključil. »Občudujemo zveste trpeče brate in sestre! Delajmo za to, da pride naš narod do zares svobodnega življenja na podlagi krščansko-socialnih idej! Delajmo za osvoboditev zaslužjenih narodov!« Nato je 3.000-glava množica prisostvovala še drugim točkam sporeda, med katerimi je bil tudi nastop telovadcev.

V septembru so vpeljali na Indiana univerzi v Združenih državah lektorat za slovenski jezik in književnost. Vodi ga prof.

Narodna noša Rezijanov

Borut Dekleva, ki je napisal že 11 učbenikov slovenskega jezika za Amerikance. Tako bodo ta predavanja še bolj širila poznanje našega jezika in kulture.

»Gojite in ohranjajte slovenski jezik, slovenske običaje in slovensko kulturo mladim rodovom, da bo slovenska beseda zvenela v tem mestu še tudi čez 20 in 50 let!« je dejal na banketu občnega zbora največje ameriške slovenske podporne organizacije K. S. K. J. župan mesta Clevelanda Ralph S. Locher. Pohvalil je slovenski del mesta in slovenske prebivavce mesta, da so pridni, skrbni, redoljubni in da skrbijo za snago.

Naši Avstralci so spet igrali novo igro. Slovensko društvo v Melbourne je uprizorilo igro Deseti brat, prirejeno po znameniti knjigi Josipa Jurčiča »Deseti brat«.

Med raznimi letošnjimi romanji v Lemont na ameriške Brezje moramo posebej omeniti romanje, ki je bilo potrdilo velikega zanimanja za prizadevanje, da bi škof Slomšek dosegel čast svetnika. Organizirala ga je Slomškova zveza.

Kanadski rojaki so spet dočakali slovesnost nove maše. Imel jo je France Turk, katerega brat že desetletja deluje na drugem koncu Kanade kot duhovnik v Vancouverju.

Zaradi pospeševanja Baragovega prišetja svetnikom je odpotoval v Združene države ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik. Obenem namerava obiskati več središč ameriških Slovencev in birmati v Torontu v Kanadi slovenske otroke.

Ob zaključku lista smo prejeli poročilo, da se je 28. avgusta zbralo veliko Slovencev iz Chicaga pred Lurško votlino pri slovenskih frančiškanih v Lemontu (kjer je tudi grob škofa dr. Gregorija Rožmana), da pozdravijo in vidijo ljubljanskega nadškofa dr. Pogačnika. Naslednje dni so nadškofa odpeljali proti Baragovi deželi. Spotoma se je ustavil tudi v kraju »Travnik«, ki so ga ustanovili nekdanji slovenski gozdni delavci iz Loškega potoka. Slovenca Gornika, doma z Gore pri Sodražici, je nadškof dobil v delovni obleki doma, ko je ravno pleskal kurnik.

ZA BISTRE GLAVE

UGANKA 8. ŠTEVILKE

Namesto znaka daj pravo številko (od 0 — 9), potem števila pomnoži in seštej, kot je treba. Poskušaj s številkami, dokler ne dobiš za zaključek računa 352.

$$\begin{array}{r}
 \begin{array}{c} \blacksquare \odot - \text{f} \triangle = \blacktriangle \blacktriangle \\ + \\ \triangle \triangle \oplus : \blacksquare = \odot \triangle \end{array} \\
 \hline
 \triangle \text{f} \blacksquare + \text{f} \text{f} = 352
 \end{array}$$

REŠITEV UGANKE 7. ŠTEVILKE

$$\begin{array}{r}
 13 \times 7 = 91 \\
 \times \quad + \quad + \\
 38 + 179 = 217 \\
 \hline
 494 - 186 = 308
 \end{array}$$

Rimski misal

Spet lahko postrežemo s popolno mašno knjigo (maše za vsak dan) »Rimski misal«, v rdeče usnje vezan, z rdečo obrezo, 3. izdaja (ljubljska). Primerna je zlasti rojakom, ki so daleč od domače službe božje, nevostam in ženinom, pa tudi drugim. Stane 210.— šil. (420 bfr., 33 DM, 40 fr. fr.).

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Od doma

Na podlagi beogradskega dogovora med Sv. sedčem in jugoslovansko vlado, o čemer smo poročali v prejšnji številki, sta bila sedaj imenovana zastopnika ene kot druge strani. Papež je sklenil poslati za svojega predstavnika v Beograd sedanjega nuncija na Japonskem, mons. Maria Cagna. Jugoslovanska vlada pa je določila za svojega zastopnika v Vatikanu r. Vekoslava Cvrlije, po rodu Dalmatina.

Znani ansambel slovenskih narodnih napevov Slak je dobil »srebrno gramofonsko ploščo«, ker so prodali 50.000 izvodov njegove plošče »Kadar pa mim' hiš'ce grem«.

Mladinska knjiga v Ljubljani in IZSELJENSKA MATICA sta izdali dve odlični gramofonski plošči, na kateri je posneta slovenska opera »Gorenjski slavček«. Želimo tudi, da bi kmalu dobili prav tako lepo izdelani plošči slovenskih božičnih pesmi in pa ploščo slovenskih Marijinih pesmi...

Ne bom se možila ...

Živo

1. Ne bom se mo-ži-la na v'so-ke go-re, ne
2. Se bom rajši mo-ži-la na ra-vno po-lje, kjer
3. Se bom rajši mo-ži-la na ra-vno po-lje, da bom

1. Bom je no-si-la na glav'ci vo-de. 1.-2. Di-
2. bi-stri stu-de-nei so, be-le ce-ste.
3. lahko le-ža-la do be-le-ga dne, da bom

1.-2. dre-ja, di-dre-ja, di-dre-ja, di-drom, di-
3. la-hko le-ža-la do be-le-ga dne, do-

1.-2. dre-ja, di-dre-ja dri-ja-drom.
3. tlej, ko že so-nee gor' gre.

Veseli smo, da nismo na prvem mestu

Po uradni statistiki je bilo leta 1963 v ZR Nemčiji storjenih 1.678.840 kriminalnih dejanj, v katera je bilo zapletenih 855.000 oseb in med njimi 36.703 tujci, kar je 4,3%. Med tujimi delinkventi si držijo tehtnico Američani in Italijani z 18% po tujcih izvršenih deliktov. Jugoslovani pa so zasedli nečastno tretje mesto z 9% po tujcih zakriviljenih prestopkov, torej več kot Španci ali Grki, katerih je v deželi mnogo več po številu kot pa ljudi iz Jugoslavije. Včasih je torej tudi dobro, da ne dosežeš prvega mesta!

Neki rimski sodnik je dejal: »Rimljani so uživali dobre čase takrat, ko so svoja zasebna poslopja skromno, cerkvena in državna poslopja pa bogato krasili.«

Uprava „Naše luči“

nudi rojakom v pomoč naslednje reči:

- knjigo »**Hitro znati francosko**« (5 fr. fr., 50 bfr., 25 šil.)
- brošuro za učenje slovenščine »**Cour de la langue slovene**« (15 leçons) (10 šil., 2 fr. fr., 29 bfr.)
- lep zemljevid slovenskih krajev (2 fr. fr., 20 bfr., 10 šil., 2 DM, 2 šv. kr., 400 lir.)
- krasno gramofonsko ploščo »**Mati — Zlati časi**« (ekskluzivna prodaja!) (50 šil., 8 DM, 9 fr. fr., 100 bfr., 2 dol.)

Za tiskovni sklad »Naše luči«

je daroval: Jože Spieler, Hamilton, Kanada, 1.— dol. Hvala.

MAMIN GOD

Slaparjevi mami se čudno zdi, kaj da sta Marinka in Metka vsak večer tako zgodaj zaspani. Komaj odmolijo, že smukneta v svojo sobico. In kaj Tinček počne v atovi ropotarnici? In kako to, da zadnje čase otroci tako radi hodijo k sv. maši? In kaj pomeni tisto skrivnostno šušljanje? Le kaj imajo za bregom?

Skrivnost je odkrita na dan maminega godu. Marijin praznik je, zato otroci nimajo pouka in tudi ata ni šel v službo. Vsi skupaj gredo k sv. maši. Bogu priporočijo svojo ljubo mamo.

Nato sledi slavnostni zajtrk. Marinka in Metka sta že navsezgodaj pripravili mizo in jo okrasili s cvetjem. Mamo posadijo na stol, nato se postavijo v vrsto. Prvi je seveda mali Mihec s šopkom rož in voščilcem. Njemu sledijo drug za drugim ostali otroci, vsak s svojim voščilcem in darilom: Metka je pripravila mami lepo vezeno brisačo, Marinka obkvačkane robčke, Tinček lepo zrezljan lesen pladenj, Jožek pa duhovni šopek, ki so ga vsi zbirali. Nazadnje pride na vrsto še ata.

No, tudi mama je pripravila presenečenje za svoje drage: na mizo je postavila veliko, sladko potico.

To je bilo ta dan veselja pri Slaparjevih! Kako tudi ne, saj so obhajali mamin god!

Z. J-ova

UGANKA

IMA LISTE, NI DREVO
IMA HRBET, NI TELO.
BRŽ UGANI, KAJ JE TO?

(Knjižica)

DOLENJSKA

Dolenjska se razprostira južno od Ljubljane in Save. Hribi in gore so pokriti z lepimi gozdovi. Ima več rudnikov. Dolenjska je znamenita po svojih gradovih iz srednjega veka (Turjak, Žužemberk, Otočec itd.). Posebnost Dolenjske so podzemeljske jame (na primer: Taborska jama pri Grosupljem).

Dolenjci se bavijo s poljedelstvom, z vinogradstvom in živinorejo, pa tudi industrija je precej razvita.

Večja mesta so: **Novo mesto** (6.000 prebivavcev), ki je središče Dolenjske. **Kočevje** (8.000 prebivavcev) ima poleg premogovni-

ka in lesnih obratov tudi tekstilno tovarno. **Črnomelj** je središče Bele krajine, kjer je tudi **Metlika**, ki leži ob vznožju Gorjancev. V **Ribnici** izdelujejo suho robo (lesene krožnike, zobotrebnice itd.), **Grosuplje** ima tekstilno industrijo. **Žužemberk** je središče Suhe krajine.

Blizu Kočevja je **Rog**, kjer je bilo po vojni pobitih na desetisoče čistih, ki so se borili proti komunizmu.

Najpomembnejša reka je **Krka**.

Zdravilišča na Dolenjskem so: Dolenjske Toplice, Šmarješke Toplice.

Na Dolenjskem je bil doma pisatelj Josip Jurčič in tudi Josip Stritar.

VPRAŠANJA: 1. Kje je torej Dolenjska? — 2. Katere so njene znamenitosti? — 3. Katere kraje na Dolenjskem poznaš? — 4. Katera zdravilišča poznaš? — 5. Katera pisatelja sta bila doma na Dolenjskem?

Dopolni besede, če znaš . . .

Pomislil malo, kako rečemo: Na vrtu vidimo večkrat kokoši. Med kokoši je koklja in petelin.

Petelinček zrnja čaka,
koklja v gnezdu koko . . .

Alenkino delo

Očka se zvečer vrne z dela. Alenka mu vselej prinese copate.

Nekoč je prišla teta na obisk in dejala: Alenka, pojdi z menoj k nam! Lepo bo, peljali se bova z avtomobilom.«

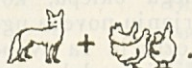
»In kdaj se vrneva?« je vprašala Alenka.

»Jutri zjutraj,« je razložila tetka.

»Šele zjutraj? To ne gre, ni mogoče,« je rekla Alenka.

»Zakaj ni mogoče?« je vprašala teta.

»Kdo pa bo prinesel zvečer očku copate?«

SE = PRIKLÁTILA POD , NA KATEREM SO ČEPELE . HINAVSKO = ZA-

VILA + PRAVILA O VEČNEM MIRU, KI DA SO GA SKLENILE MED SABO ŽIVALI. TAKO =

PRAVILA, DA SO SI OBLJUBILI VEČNO PRIJATELJSTVO + , + , +

 . + SE TUDI ONA, ŽELI POBRATITI S ! PA JI REČE : „LEPO = , KAR

PRAVIŠ!“ + = VZDIGNIL PRI TEM , KAKOR DA = NEKAJ ZAGLEDAL, „KAJ PA GLEDAŠ?“

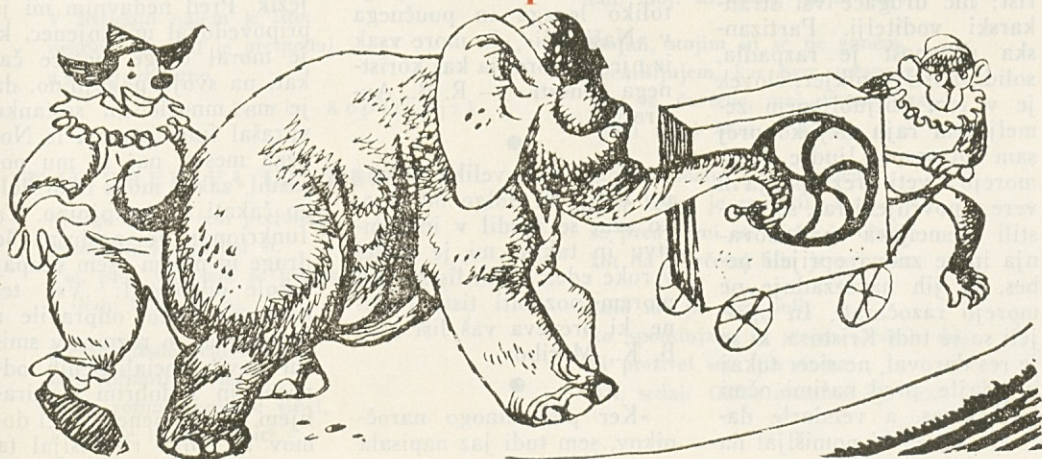
VPRAŠA . „ZDI SE MI, DA PRIHAJAJU “, PRAVI . SE ZAČNE ODMIKA-

TI. „TAK POČAKAJ NO!“ JO USTAVLJA „KO BOMO VIDELI, DA SI SE SPOPRIJAZNILA

S , STOPIMO ŠE MI Z , DA SKLENEMO S TABO VEČNI MIR.“ „MORDA PA

ŠE NE VEDO O NJEM“, = JECLJALA + SE IZMUZNILA V . . .

Cirkuška predstava

Brali smo . . .

»Danes ves svet vre. Vse kipi v prehodnem vrenju. Vse išče rešitve iz protinarnavnega prisilnega jopiča: tako iz vzhodnega kot iz zahodnega materializma. Slovenija ni v tem izjema. Tudi v njej se poraja zavest enakovrednosti in želja po svobodi; brez svobode je človeško življenje brezsmiselno. Iz tega bi sledilo, da obstoj naroda, ki je brez svobode, nima pravega pomena. Ta zavest je v zadnjih časih tako močna, da podira od oblasti postavljene jezove. Pojavljajo se primeri, ki to dokazujejo. A kljub temu se duhovna krvavitev nadaljuje.

Gradimo Slovenijo, mi v zdomstvu, v slogi in vztrajnosti, v domovini pa oni, ki še ljubijo resnico. Gradimo jo že sedaj, da bomo, ko pride čas, vredni tiste svobode, za katero se slovenski narod bori in za katero krvavi že poldrugo tisočletje! — Bog pa nam bo di v pomoč!«

»Mladinska vez«, 1966/5.

»Komunist — tudi to je zdaj že jasno — se ne daruje za bližnjika, ampak le sam zase in svojo osebno korist; nič drugače vsi strankarski voditelji. Partizanska skupnost je razpadla, solidarnosti ni nikjer; človek je v tem obljubljenem zemljskem rajju slej ko prej sam kot pes. In ljudje, ki ne morejo živeti brez upanja in vere v povrnjeni raj, so opustili zemeljska pričakovanja in se znova oprijeli nebes, ki jih navsezadnje ne morejo razočarati. In oprijeli so se tudi Kristusa, ki se je res daroval, ne sicer tukaj in zdajle, pred našimi očmi in za nas, a vendarle daroval, ne da bi pomišljal na

osebno korist... Vprašanje pa je ali bo ta vera ostala samo pribežališče ali se bo razvila v dejavno vezljivost s soljudmi?«

Bivši komunist Marjan Rožanc v reviji »Most« 9—10/1966.

»Iskreno smo veseli slehernega razvoja v matični domovini, ki pomeni korak ven iz totalitarno-materialističnega oklepa, korak k ustvarjanju novega ugodnejšega ozračja za svobodnejše dihanje v duhovnem življenju in za izboljšanje gospodarskih razmer... Ta razvoj je težaven in zahteva veliko poguma, zakaj odpovedati se lastni preteklosti ni lahko in prijetno. In vendar bo treba narediti še ostale „pol poti“... Uradni materialistični duh je zanesel med ljudi preveč gnilobe in sebičnosti, ubil je požrtvovalnost ter idealizem, uničil zaupanje in vero tudi v tisto, kar je dobro. Potrebna je torej temeljita operacija...«

»Katoliški glas«, 1966/27.

Rojaki pišejo

»Naj se vaša beseda razširi povsod po svetu, kjer prebivajo Slovenci, saj je toliko lepega in poučnega v »Naši luči«, da more vsak iz njenega branja kaj koristnega odnesti.« — R. B., Avstralija.

»Želim vam veliko uspeha pri delu. Ni dolgo od tega, ko sem se mudil v inozemstvu in takrat mi je prišel v roke eden vaših listov. Ne morem pozabiti tiste topline, ki preveva vaš list.« — B. K., Maribor.

»Ker piše mnogo naročnikov, sem tudi jaz napisala

nekaj... V gozdu na skalah sedim in si solze brišem in vam ta listek pišem. Dež gre, trava zeleni, a moje srce je žalostno ko jeseni. Bela roža cvete in lepo diši, a moje srce v domovino si želi. Po svetu hodim, tuj jezik govorim, a nikoli ne bom pozabila, da slovenska mati me je rodila in na slovenski zemlji me vzgojila.« — R. K., Švica.

»Tu pri nas v tem kraju na Švedskem ni nobenih gostiln in barov, da bi človek lahko sedel za mizo in se malo bolj po bratovsko razgovarjal. So pa kavarne, toda v njih je prepovedano prodajati alkoholne pijače; da bi pa človek trosil velike denarje za kavo, se res ne izplača v Švedski. Tu namreč popijejo največ kave na osebo in znan je pregovor: »Ne manjka črne vode v Švedski«. — Od vseh Jugoslovanov v Köpingu nas je 20 % Slovencev. Življenje je tukaj kot drugod: treba je delati in, komur dobro delo teče, temu se tudi dober kruh peče.« — Z. A., Švedska.

»Kar groza me je, ko vidim, da nekateri vodilni ljudje pri nas doma ne govorijo več lepega, razumljivega materinskega jezika, ampak neki izumetničeni čudni jezik. Pred nedavnim mi je pripovedoval upokojenec, ki je moral dolge mesece čakati na svojo pokojnino, da je na množičnem sestanku vprašal funkcionarja iz Novega mesta, naj bi mu pojasnil, zakaj mora tako dolgo čakati na pokojnino. Ta funkcionar je poslušal še druge in potem vsem skupaj takole odgovoril: »Vse težave se bodo odpravile z normalizacijo razmer v smislu novih socialističnih odnosov in z dobrim planiranjem.« Upokojenec je šel domov in dolgo razmišljal ta

čudni jezik. Zdelo se mu je, da tako govore le ljudje, ki so izgubili svoje srce ali pa ljudje, ki se ne zanimajo več za vsakdanje stvari...« — R. S., Belgija.

»Večkrat se spominjam neke pesmi, ki sem jo slišala v svoji mladosti. Nekako takole se glasi:

„Ko prišel sem na svet, v zibelki sem bil odet. V uho mi prva je zvenela, v ubranih glasih tiho pela — slovenska govoricica.

Za dnem minil je dan, dorasel sem močan in znal sem dva izraza sama in šepetal sem: ata, mama — v slovenski govoricici.

Z otroki čil, vesel, po travnikih sem pel. In molim, govorim in pojem kot nekdanj danes v srcu svojem — v slovenski govoricici.

Slovenec sem in bom pri srčno ljubil dom. Obvaruj Bog ga vse nezgode, najljubša mi do smrti bode — slovenska govoricica.« — Slapnik P.

RADIJSKE ODDAJE V SLOVENŠČINI

WASHINGTON — Glas Amerike: vsak dan ob 6.00 in 22.15 (na valu 13, 16, 19, 25, 31, 41, 49, 251 m).

VATIKAN: v nedeljo ob 11.45 (25.67; 31.10; 196 m), ponedeljek ob 21.30 (na valu 48.47; 196 m), četrtek ob 18.45 (31.10; 41.21; 48.47; 196 m), petek ob 21.30 (na valu 48.47; 196 m), sobota ob 18.45 (31.10; 41.21; 48.47; 196 m).

Poizkusi:

PES IN MESEC

Napadli razbojniki so moža,
na srečo s seboj imel je psa,
ki razgnal je to drhal.

Od takrat naprej psu dobro se godilo
le spal je in izbrano jedel.

Ko pes opeša, oslabe mu oči,
gospodar da mu v družbo ščene mlado.
Mlad pes bil izvrsten je čuvaj, pošten,
gospodar ga krmil je s kostmi.

To psu malemu krivično se je zdelo,
zato potoži mesecu:

„Čuj, kaj mi je storiti?

Skrbno čuvam hišo,

zato dobivam le kosti,

a stari pes ob samem mesu se redi.

Nekoč res je pomagal gospodarju v stiski,
takrat na svetu še bilo me ni.

Morda je čas rojstva kriv, da tako se mi godi?“

„Hm, še Salamon bi se popraskal za ušesi,“
vzdihne mesec in se skrrije za oblake.

V življenju našem je isto:

nekdo rojen bil je prezgodaj,

a drug prepozno.

Boris Koprivnjak

KJE PREBIVA LJUBEZEN?

Mnogo krajev sem prehodil,
mnogo mest ogledal si.
Vse, prav vse, sem že preskusil,
a sledu ljubezni ni.

Srečal mlada sem dekleta,
bila rožnatih so lic.
Tudi rožnate poljane videl,
kje je le ljubezni klic?

Ob potokih sem prestopal,
vodo čisto, po njej brodil.
Na vsako reč pozorno pazil,
da ljubezen bi odkril.

Ni ljubezni bilo v mestu
niti sredi rožnatih poljan.
Tudi ne v logu temnem,
morda svet je preteman.

Ne išči ljubezni po raznih poteh,
ker našel jo ne boš.

V malem srcu našel boš nekje,
da srce bije le samo za te.

DALEČ OD DOMA

Stojim, stojim, na straži,
s puško na rami, bombo v dlani.
A v srcu mojem me teži
in mislim na moje mlade dni.

Tam daleč, za vodami in gorami,
je moj dom, moj ljubeči dom.
Tam moj oče je, ki me vedno ljubil je,
tam moji so ostali, moja bol.

Stojim, stojim in se ne ganem,
premišlujem, kar nem ostanem.
Bog ve, če tebe, moj domači kraj,
sploh videl bom še kedaj.

O svoji mami premišlujem,
kako težko je zapustila svet.
Še pred očmi mi njeni je obraz,
kot da še včeraj bila je pri nas.

Zato me pa srce boli,
ko spominjam se svojih srečnih dni,
ki preživel sem jih doma.
Ali, sedaj? Očka, mamica, kje sta?

B. Anžel

S katoliškega sveta

■ Tudi v Italiji v suknjiču

Tudi v Italiji bodo odslej duhovniki hodili po cestah oblečeni v suknjič in hlače temne barve. Talar je s tem postal le obleka za duhovnika, kadar opravlja bogoslužna opravila.

■ Država mora podpirati vzgojo

Angleška vlada je sklenila, da bo po novem dogovoru s cerkvenimi oblastmi krila 80% stroškov katoliških šol. Čeprav so katoličani v manjšini, jih vlada ne zapostavlja.

■ Prva knjiga v latinici

V frančiškanski cerkvi v Mainzu v Nemčiji počiva Janez Gutenberg, iznajditelj tiska. Leta 1455 je natisnil prvo knjigo — sve-to pismo. To knjigo je seveda natisnil v gotici (nemških črkah). Prva knjiga, ki je bila natisnjena v latinici (latinskih črkah), je pa knjiga »O božjih naukih«. Natisnili so jo pred 500 leti v benediktinskemu samostanu v Subiacu v Italiji. Knjiga je izšla v 275 izvodih.

Morda še ne veš tega...

... da je 1. avgusta 1806, torej pred 160 leti, srbski voditelj Črni Jurij, Karadžordže, potolkel turško vojsko pri Mišaru.

... da je leta 1004 nemški cesar Henrik II. daroval sedanje blejsko področje briksenškemu škofu Albuinu. Na gradu, ki je na skali nad jezerom, so stoletja domovali upravitelji posestev v imenu škofov in samovoljno vladali.

Končno vendarle . . .

Družba sv. Mohorja v Celovcu naznanja, da more končno vendarle postreči s precejšnjim številom slovenskih gramofonskih plošč tudi našim rojakom po svetu. Nudi vam naslednje plošče, posnete v Jugoslaviji:

Plošče z 10 pesmimi oz. melodijami:

Kvintet Avsenik, razne poskočne

Kvintet Avsenik, Tam kjer murke cveto

Kvintet Avsenik, Srečno pot

Kvintet Avsenik, Stari mlin

Boris Frank, Če te srce boli

Zadovoljni Kranjci, Pozdrav s planin

Slak, Kadar mim' hiše grem

Narodne pesmi Slovenije

Zlati časi . . .

Veseli planšarji (8 polk in valčkov)

Najhitreje dobite ploščo, če pošljete za vsako 15 fr. fr. ali pa: 80 šil., 160 bfr., 13 DM, 2000 lir, 3,50 dol.

Ima tudi nekaj izvodov **velikih božičnih plošč** s 16 božičnimi pesmimi raznih zborov, iz Amerike, 215.— šil. s poštino vred. (9.— dol.)

Najnovejša plošča je **plošča Finkovega kvarteta iz Argentine**, velika plošča z 12 pesmimi, 155.— šil. (6.— dol.)

Ker je bilo precej muje, da so spravili skupaj primerno število izvodov gornjih plošč, da se splača oglaševati, svetujemo vsem, ki ljubijo domače melodije, da se te ponudbe poslužijo. Ko bo zaloga razprodana, bo treba spet dolgo časa čakati na potrebo.

MALI OGLASI

cenik oglasov: Vsaka beseda 1 avstr. šiling (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali protivrednost). Uredništvo z objavo oglasa ne prevzema **nobene odgovornosti** glede vsebine oglasa kakor tudi ne glede oglaševalcev, ker jih ne pozna.

Naslov oglaševalca posreduje uredništvo le tistemu, ki v pismu **priloži kaj za odgovor** (ali mednarodni kupon za odgovor ali denar ali znamko). Pisem za osebe, ki oglašajo, uredništvo ne sprejema. Uredništvo **posreduje le naslov** oglaševalca.

Uradni tolmač v Nemčiji **Martin Sapotnik**, 413 Moers-Meerbeck, Luisenstraße 23, prevaja v nemščino listine in razne dokumente iz slovenskega in hrvaškega jezika. Poslovanje je hitro in zanesljivo.

Dve Slovenki, živeči v Nemčiji, stari 21—22 let, se želita spoznati z dvema slovenskima fantoma v starosti od 24—28 let, bivajočima v Nemčiji. Naslov posreduje uredništvo »Naše luči« pod pogojem, navedenim pred oglasi. (53)

»Nevidna fronta« je naslov napeto pisani knjigi in vsebuje spomine vojnega atašeja generala Vauhnika iz Maribora na njegovo špijonsko delovanje proti Hitlerju. Dobite jo, če pišete Družbi sv. Mohorja v Celovcu za 100.— šil. broš., 130.— šil. vezano.

Prevajalska služba v Nemčiji! Hitro in točno prevaja vse vrste dokumentov in listin iz slovenščine in srbohrvaščine v nemščino in obratno dipl. filolog Joseph **Arech**, 8000 München, Lauingerstraße 42. Pišite mu!

in še za smeh

Cene se je pritožil čevljarju:

»Pred tremi tedni ste mi napravili čevlje, danes pa so že preluknjani.«

Mojster si jih strokovno ogleda:

»Ali ste dosti hodili z njimi?«

»Seveda, ali naj jih nosim pod pazduho.«

»O, potem pa ni noben čudež, da ste jih zbili! Moje stranke se po navadi vozijo v avtomobilih.«

*

Delavci velike angleške tovarne so naskrivaj pripravljali proslavo za osemdeseti rojstni dan snažilke, ki je skoro vse življenje delala pri njih. Starka pa je le nekako izvedela o tem in vsa razburjena prihitela k personalcu:

»Prosim, prosim, nikar tega ne dovolite!« je zaklicala. »Na noben način tega ne dovolite!«

»Toda, gospa, ne bodite vendar tako skromni. Saj bi vam samo radi pokazali, kako zelo vas cenimo!«

»Cenite že.« je zastokala žena. »Toda jaz moram potem vso to umazanijo osnažiti!«

*

Osemletni so narisali, kaj bi radi postali: gasilci, vesoljski piloti, mornarji, bolničarke in še kaj. Ena izmed deklic pa je oddala prazen list.

»Kaj ne veš, kaj bi rada postala?« jo je vprašala učiteljica.

»Seveda vem.« je odgovorila mala. »Rada bi se poročila. Samo ne vem, kako naj to narišem.«

*

Janez pride k zdravniku.

»Kakšne težave pa imaš?« ga prijazno vpraša zdravnik.

»Zvečer mi nabreknejo noge.« toži pacient.

»Voda, moj dragi,« hitro ugotovi zdravnik.

»In večkrat me tako boli okoli žolča.«

»Kamni, predragi, nič drugega kot kamni!«

»In večkrat me zalušča spomin.«

»To pa je apnenec, prav gotovo apnenec.«

»Imenitno, kaj vse ste odkrili!« vzklikne bolnik. »Zdaj potrebujem samo še gradbeno dovoljenje!«

Bogo zelo rad pretirava. Pravkar je prišel s potovanja in pripoveduje zbrani družini:

»In ko drvim skozi džunglo s 150 km na uro, se zaletim naravnost v drevo...«

»In si ostal živ?«

»Jasno, saj je bil gumijevец!«

*

»Kako se počuti vaša žena v novem stanovanju?«

»O, čisto dobro! Spočetka se nekako ni znašla, zdaj pa je že skregana z najmanj polovico strank.«

*

»Zakaj pa ste v zaporu?« je vprašal jetnika član društva zaboljšanje kaznjencev.

»Zato, ker sem prodajal ponarejene stvari ter si tako kopičil krivičen dobiček.«

»Upam, da vas bodo tu v zavodu naučili, da postanete zopet vreden član človeške družbe. S čim pa ste zaposleni?«

»Za državo izdelujem pristne usnjene podplate iz papirja.«

*

V Zabukovju je bilo treba cesto regulirati. Prišel je zemljemerec, naravnal svoj aparat ter po dolgem trudu zabil v zemljo količke. Nato je stopil k županu: »Pazite, da ne bodo količki čez nedeljo odstranjeni.«

»Dobro, že dobro,« je odvrnil župan.

Ko je geometer v ponedeljek zopet prišel, ni bilo količkov nikjer. »Kje so?« je nahljil župana.

Ta pa je povsem mirno odvrnil: »Ker sem se bal, da bi jih kdo ukradel, sem jih pustil porovati ter spraviti v občinski pisarni.«

*

Baron: »Ah, gospodična Greta, kako ste lepa, kot vila. Lasje kot zlato, oči kot diamanti, ustnice so biseri in zobje slonokoščeni.«

Igralka: »Še vedela nisem, da sem tako bogata, gospod baron. Ali bi mi ne hoteli posoditi sto tisoč dinarjev na vse te dragočnosti?«

*

Tri znane ženske od fare so sedle skupaj v cerkveno klop. Srednja je kmalu zadremala, oni dve pa sta se za njenim hrbtom razgovarjali. Župnik je s prižnice to početje nekaj časa opazoval, ko pa le nista utihnili, je zavpil: »I, tak bodita no že vendar tiho, da bo mogla Graparica spat.«

NAŠA LUČ

mesečnik za Slovence
na tujem

Izide desetkrat v letu (vsak mesec razen julija in avgusta).

8. številka — letnik 15
Oktober 1966

Dopise za številko, ki izide konec meseca, mora uredni-

štvo prejeti vsaj do 7. v mesecu. Člankov ne vrača.

Za uredništvo odgovarja dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu.

Naročnina za list je za vse leto 40 šilingov ali protivrednost: 80 bfr, 8 F, 6,8 švic. fr., 5,50 h. gld, 6,2 DM, 1000 lir, 12 angl. šil., 10 norv. kron, 8 švedskih kron, 10 danskih kron, 2 amer. dolar-

ja, 2 avstralska dolarja. - List lahko naročiš pri bližnjem poverjeniku ali pa naravnost pri upravi v Celovcu.

Uredništvo in uprava imata naslednji naslov: „Naša luč“, Viktringer Ring 26, Celovec, 9020 Klagenfurt, Austria.

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt
Printed in Austria **P.b.b.**